

Vastaanottaja
Heinäveden kunta

Asiakirjatyyppi
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Päivämäärä
20.11.2023, päivitetty 28.1.2026

Työnumero
1510075303

KILPIMÄEN TUULIVOIMAOSAYLEISKAAVA JA HEINÄVEDEN JÄRVIALUEIDEN RANTAYLEIS- KAAVAN OSITTAINEN KUMOAMINEN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTI- SUUNNITELMA

KILPIMÄEN TUULIVOIMAOSAYLEISKAAVA JA HEINÄVEDEN JÄRVIALUEIDEN RANTAYLEISKAAVAN OSITTAINEN KUMOAMINEN

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Projekti nro **1510075303**
Vastaanottaja **Heinäveden kunta**
Asiakirjatyyppi **Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma**
Päivämäärä **2026/01/28**
Laatija **Satu Kellokumpu, Elina Nissinen**
Tarkastaja **Pirjo Pellikka**
Kuvaus **Kilpimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaava ja Heinäveden rantayleiskaavan osittainen kumoaminen**

Ramboll
Kiviharjunlenkki 1 A
90220 OULU

P +358 20 755 611
<https://fi.ramboll.com>

SISÄLTÖ

1.	Johdanto ja osayleiskaavan tarkoitus	2
2.	Suunnittelualue	3
3.	Perustietoa hankkeesta	4
3.1	Kilpimäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)	5
4.	Osayleiskaavan tavoitteet	6
5.	Suunnittelun lähtökohdat	6
5.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	6
5.2	Maakuntakaava	7
5.2.1	Pohjois-Karjalan maakuntakaavat	7
5.2.2	Pohjois-Savon maakuntakaavat	14
5.2.3	Vireillä olevat maakuntakaavat	17
5.3	Yleiskaavat	18
5.3.1	Muut lähialueella voimassa olevat yleiskaavat	21
5.3.2	Vireillä olevat yleiskaavat	22
5.4	Asema- ja ranta-asemakaavat	24
5.5	Lähialueen muut tuulivoimahankkeet	27
6.	Laadittavat selvitykset	30
7.	Arvioitavat vaikutukset	30
8.	Osallistuminen ja tiedottaminen	31
8.1	Osalliset	31
8.2	Viranomaisyhteistyö	32
8.3	Osallistuminen ja vuorovaikutuksen toteuttaminen	33
8.4	Tiedotus	34
9.	Hankkeen eteneminen ja tavoiteaikataulu	35
10.	Yhteystiedot	36

1. JOHDANTO JA OSAYLEISKAAVAN TARKOITUS

Alueidenkäyttölaki (AKL 132/1999) määrää pykälässä 63 §, että kaavoitustyöhön tulee sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma kaavoituksen osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville kaavatyön aloitusvaiheessa ja kaavan osalliset voivat lausua siitä mielipiteensä. Maankäyttö- ja rakennuslain nimeke on muutettu alueidenkäyttölaiksi lailla 752/2023, joka tuli voimaan 1.1.2025.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa selostetaan se, mitä on suunnitteilla ja missä, ketkä ovat kaavatyön osalliset, milloin ja miten alueen suunnitteluun voi vaikuttaa, millainen on kaavoituksen aikataulu, mitkä ovat suunnittelutyön lähtökohdat ja tavoitteet sekä millaiset selvitykset ja vaikutusten arvioinnit kaavatyön aikana toteutetaan.

Heinäveden kunnanhallitus päätti kokouksessaan 22.5.2023 § 98 käynnistää oikeusvaikutteisen tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen Kilpimäen tuulivoimahanketta varten. Kilpimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jonka perusteella voidaan myöntää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvut yleiskaavassa osoitetuille tuulivoimaloiden alueille (tv-alueet).

OX2 Finland Oy suunnittelee enimmillään kymmenen enintään 265 metriä korkean tuulivoimalan rakentamista Kilpimäkeen noin 9,5 kilometriä Heinäveden kuntakeskuksesta lounaaseen. Suunnittelualue sijaitsee Kilpimäen ja Syvänmäen alueella. Suunnittelualue rajautuu etelässä Varkauden kaupungin rajaan ja sijoittuu lännessä Leppävirran kunnan rajan lähialueelle. Tuulivoimalan yksiköteho on arviolta 6–8 MW. Koko tuulipuiston kokonaisteho on noin 60–80 MW. Tuulivoimalat liitetäisiin sähköaseman kautta rakennettavaa 110 kV:n sähkönsiirtoyhteyttä pitkin kantaverkkoon joko Fingridin Huutokoski-Kontiolahden tai Varkaus-Kontiolahden 110 kV:n voimalinjaan. Sähkönsiirtoreitin osalta jatkosuunnitteluun on valittu YVA-selostuksen mukainen sähkönsiirtoreitin linjausvaihtoehto SVE2. Reitin pituus on noin 10,5 km. Linjausvaihtoehtoa SVE2 on hieman tarkennettu kaavaehdotusvaiheeseen kaavaluonnosvaiheeseen nähden luontoarvojen huomioon ottamiseksi.

Kilpimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaava laaditaan erillismenettelynä tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) kanssa aikataulut yhteensovittaen. Kaavaprosessi lähti liikkeelle samanaikaisesti ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kanssa. YVA-menettelyssä laadittu YVA-ohjelma ja kaavoitusta koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetettiin nähtäville samanaikaisesti. YVA-menettelyssä laadittu YVA-selostus asetettiin nähtäville yhdessä kaavahankkeen valmisteluvaiheen aineiston (kaavaluonnos) kanssa. YVA-yhteysviranomaisen antoi perustellun päätelmänsä YVA-selostuksesta 8.7.2025, joka on otettu huomioon kaavaehdotuksen laadinnassa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa tarkennetaan tarvittaessa kaavoitustyön edetessä. Kilpimäen kaavoituksen etenemisen voi nähdä alla olevasta kuvasta (Kuva 1).

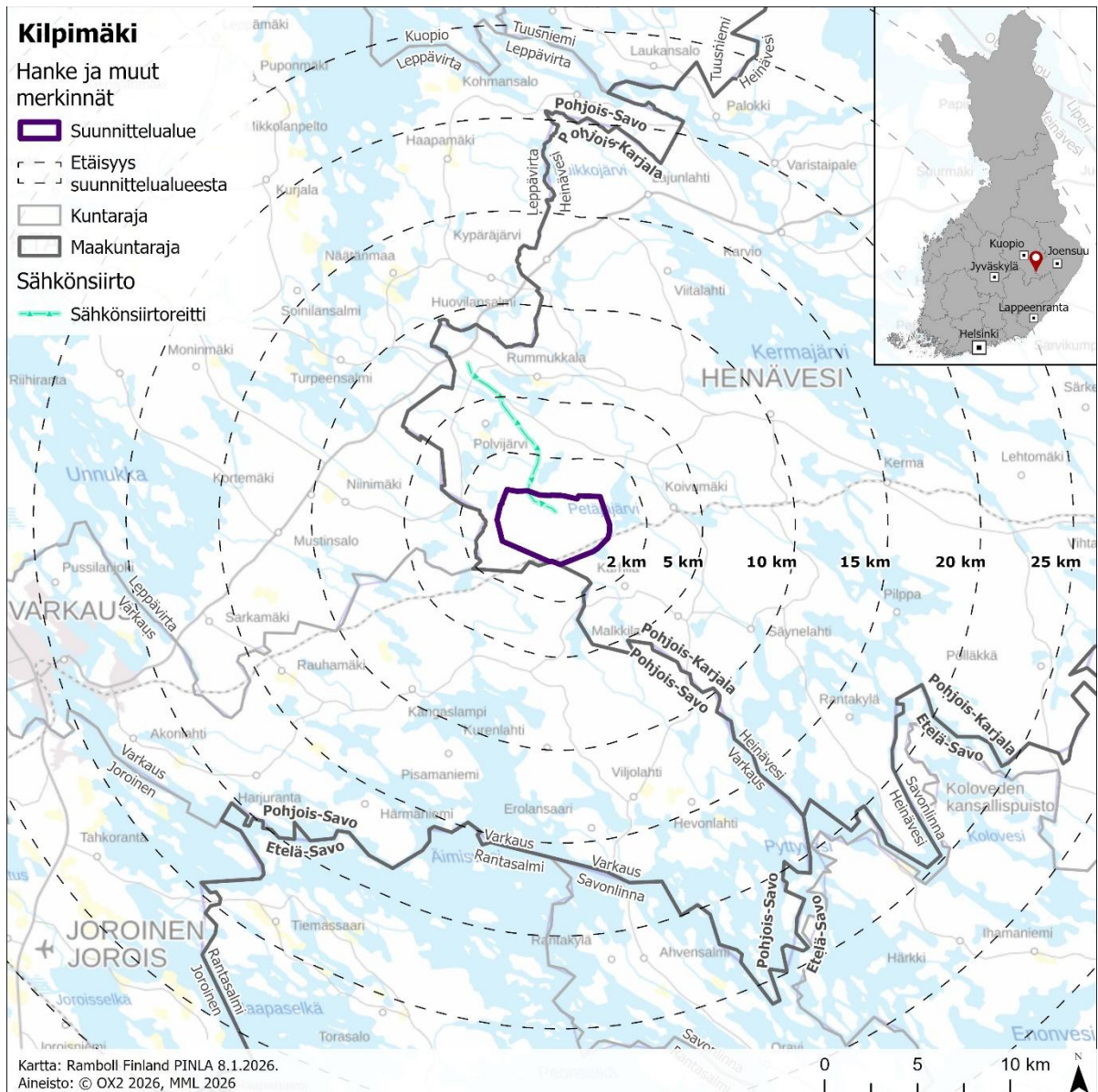
Kaavoituksen eteneminen

Kuva 1. Kilpimäen kaavoituksen eteneminen.

2. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijaitsee Heinäveden Kilpimäen ja Syvänmäen alueella, noin 9,5 kilometriä Heinäveden keskustan lounaispuolella. Asuinrakennuksia sijaitsee kaava-alueen lounaisrajan tuntumassa Tervaluhdassa noin 460 metrin päässä suunnittelualueen rajasta, alueen pohjoispuolella Hiekkarannassa noin 500 metrin ja alueen eteläpuolella Kilpimäessä noin 610 metrin päässä suunnittelualueen rajasta. Lähimmät loma-asuinrakennukset sijaitsevat kaava-alueen pohjoispuolella Kapeisessa noin 30 metrin päässä suunnittelualueen rajasta ja Syvänmäessä noin 50 metrin päässä, Olhavassa noin 400 metrin päässä ja Petäjäjärvellä noin 520 metrin päässä suunnittelualueen rajasta. Alueen koillispuolella noin neljän kilometrin etäisyydellä sijaitsevat Kuittuan ja Koi-vumäen kylät, kaakkoispuolella noin kolmen kilometrin etäisyydellä Karhilan kylä ja lounaispuolella noin 4,5 kilometrin etäisyydellä Kilpimäen kylä. Suunnittelualue rajautuu etelässä Varkauden kaupungin rajaan ja sijoittuu lännessä lähelle Leppävirran kunnan rajaa. Etäisyys Kangaslammin keskusta on noin 8,5 kilometriä, Varkauden keskusta on noin 18 kilometriä, Kuvansiin noin 24 kilometriä ja Leppävirran keskusta on noin 27 kilometriä. Alue on pääasiassa Tornatorin omistuksessa, mutta alueella on myös yksityisiä maanomistajia. Alustavan suunnittelualueen pinta-ala on 1 823 ha. (Kuva 2)

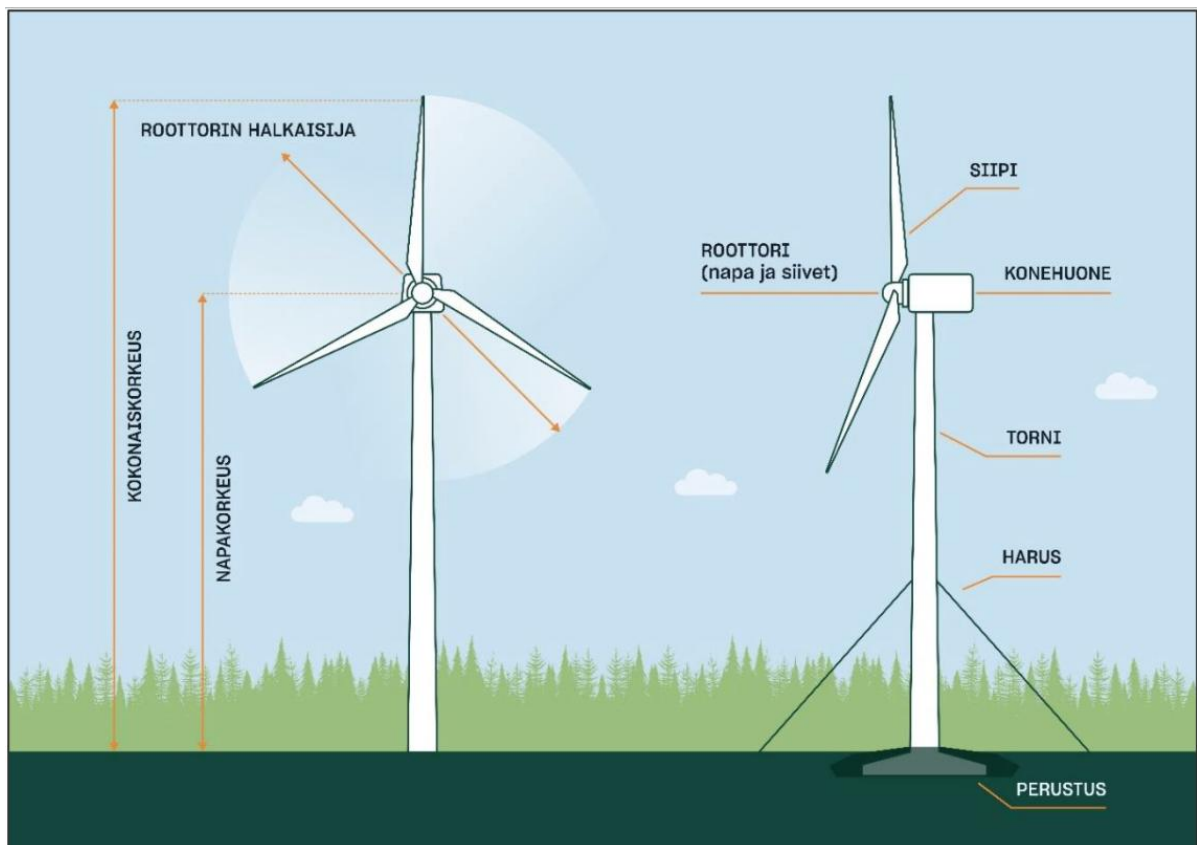

Kuva 2. Suunnittelualueen sijainti.

3. PERUSTIETOA HANKKEESTA

Kilpimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaavan suunnittelualueelle suunnitellaan korkeintaan 10 yksikköteholtaan 6–8 MW tuulivoimalaitosta. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 265 metriä ja tuulivoimahankkeen kokonaisteho olisi noin 60–80 MW.

Kukin tuulivoimala koostuu perustuksista, tornista, konehuoneesta ja roottorista (Kuva 3). Tuulivoimaloiden napakorkeus (kohta, jossa roottori liittyy torniin) on 180 metriä ja roottorin halkaisija enintään 170 metriä. Siten tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus tulee olemaan enintään 265 metriä. Tuulivoimaloiden tornit voidaan rakentaa joko kokonaan teräsrakenteisina, kokonaan betonirakenteisina tai näiden yhdistelmänä. Voimalayksiköt varustetaan lentoestevaloilla.

Kuva 3. Periaatekuva tuulivoimalasta (Kuva: OX2).

Tuulivoimalat liitettäisiin sähköaseman kautta rakennettavaa 110 kV:n sähkönsiirtoyhteyttä pitkin kantaverkkoon joko Fingridin Huutokoski-Kontiolahden tai Varkaus-Kontiolahden 110 kV:n voimalinjaan. Sähkönsiirtoreitin osalta jatkosuunnitteluun on valittu YVA-selostuksen mukainen sähkönsiirtoreitin linjausvaihtoehto SVE2. Reitin pituus on noin 10,5 km. Linjausvaihtoehtoa SVE2 on hieman tarkennettu kaavaehdotusvaiheeseen kaavaluonnosvaiheeseen nähden luontoarvojen huomioon ottamiseksi.

Kilpimäen tuulivoimahankkeen rakentamisen aikainen liikennöinti suunnitellaan hankkeen edetessä. Merkittävin liikenne aiheutuu rakentamisen aikana tuulivoimaloiden perustusten rakentamiseen liittyvien töiden ja tuulivoimaloiden osien kuljetusten yhteydessä. Kilpimäen tuulivoimahankkeessa alustavana sisääntuloreittinä tutkitaan yhteyttä joko pohjoisesta Kuittuantien – Syvänmäentien tai lännestä Syrjäntien – Syvänmäentien kautta. Rakentamisessa tarvittavat kiviainekset ovat todennäköisesti saatavissa suunnittelualueelta. Tarvittava tieverkoston parantaminen alueella tapahtuu hankevastaavan toimesta ja kustannuksella tiekuntien kanssa sopien.

3.1 Kilpimäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

Kilpimäen tuulivoimahankkeen toteuttaminen edellyttää sekä ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (YVA-laki) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely) toteuttamista että tuulivoimaloiden rakentamisen mahdollistavan osayleiskaavan laatimista. Tässä hankkeessa noudatetaan kaavoituksen ja YVA:n erillismenettelyä. YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aikataulut on yhteensovitettu niin, että niiden yleisötilaisuudet on pidetty yhteisinä.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltiin Kilpimäen tuulivoimahankkeen toteuttamisen vaihtoehtoja sekä niiden vaikutuksia YVA-lain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla. Hankkeen eri vaihtoehdot olivat:

- Vaihtoehto 0 (VE0)
 - o Vaihtoehdossa VE0 hanketta ei toteuteta, eikä suunnittelualueille tule tähän hankkeeseen liittyvää uutta toimintaa. Ympäristövaikutusten arvioinnissa vaihtoehdon VE0 vaikutukset arvioidaan samalla tarkkuudella kuin varsinaisten toteuttamisvaihtoehtojen, jotta tuotettu tieto ympäristövaikutuksista on tasapuolista ja vertailukelpoista.
- Vaihtoehto 1 (VE1)
 - o Vaihtoehdossa VE1 Kilpimäen alueelle rakennetaan 11 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho 8–10 MW ja kokonaisteho 104–130 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, napakorkeus 200 metriä ja roottorin halkaisija 200 metriä.
- Vaihtoehto 2 (VE2)
 - o Vaihtoehdossa VE2 Kilpimäen alueelle rakennetaan 8 voimalaa, joiden yksikköteho on 8–10 MW ja kokonaisteho 64–100 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä, napakorkeus 200 metriä ja roottorin halkaisija 200 metriä.

Sähkön siirron vaihtoehdot olivat:

- Vaihtoehto SVE1 kulkee suunnittelualueen länsipuolelta luoteeseen osin Heinäveden, osin Leppävirran kunnan alueella. Reitin linjaus kulkee loppuosaltaan 7,5 kilometriä samaa reittiä. Linjauksen alkuosa jakautuu kahteen alavaihtoehtoon a (pituus noin 12,3 km) ja b (pituus noin 12,4 km).
- Vaihtoehto SVE2 kulkee hankealueelta pohjoiseen Heinäveden kunnan alueella. Linjauksen pituus on 10,6 kilometriä.

4. OSAYLEISKAAVAN TAVOITTEET

Kilpimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaavan laadinnan tavoitteena on mahdollistaa OX2 Finland Oy:n suunnitteilla olevan tuulivoimahankkeen sijoittuminen Heinäveden Kilpimäen alueelle ja laajimmillaan kymmenen tuulivoimalan rakentaminen osayleiskaavaan osoitetuille alueille. Tuulipuisto muodostuu tuulivoimaloista perustuksineen, niitä yhdistämistä maakaapeleista, tuulipuiston sähköasemasta sekä tuulivoimaloita yhdistävistä huoltoteistä. Alustavan suunnitelman mukaan suunnitelluilta tuulivoimaloilta rakennetaan 110 kV:n sähkönsiirtoyhteys kantaverkkoon joko Fingridin Huutokoski-Kontiolahden tai Varkaus-Kontiolahden 110 kV:n voimalinjaan.

Yleiskaavan käyttöä tuulivoimarakentamisessa koskeva Maankäyttö- ja rakennuslain muutos (134/2011) on tullut voimaan 1.4.2011. Muutoksen myötä ns. tuulivoimakaavalla voidaan suunnitella tuulivoimarakentamista siten, että rakennusluvasta voidaan myöntää suoraan yleiskaavan nojalla. Maankäyttö- ja rakennuslain nimeke on muutettu alueidenkäyttölainsäädännön lailla 752/2023, joka tuli voimaan 1.1.2025. Tämä osayleiskaava laaditaan alueidenkäyttölain 77 a §:n mukaisena kaavana siten, että rakennusluvasta voidaan myöntää suoraan osayleiskaavan perusteella.

5. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

5.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017, ja ne tulivat voimaan 1.4.2018.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden keskeisimpänä tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa sekä valtion viranomaisten toiminnassa. Tavoitteilla on tarkoitus taittaa yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Lisäksi tavoitteiden tarkoitus on osaltaan myös sopeuttaa yhteiskuntaa ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energianhuolto.

Uusiutumiskykyisen energianhuollon tavoitteiden taustalla on Suomen ilmasto- ja energiapolitiikka, jonka vuoksi alueidenkäytössä on tarpeen varautua uusiutuvan energiantuotannon merkittävään lisäämiseen sekä tuulivoimapotentiaalin laajamittaiseen hyödyntämiseen. Tavoitteiden mukaan tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin ja voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

5.2 Maakuntakaava

Alueen suunnittelua sekä osayleiskaavan laatimista ohjaa maakuntakaava. Pohjois-Karjalassa on voimassa neljä maakuntakaavaa: Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe (energia ja maisemat), Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-alue, Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaihe sekä Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040. Lisäksi Pohjois-Karjalassa on voimassa Pohjois-Karjalan 3. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueet, muilta osin kaava kumottiin Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 tultua voimaan. Näistä Heinäveden aluetta koskevat 2. vaiheen maakuntakaava sekä Heinäveden osa-alueen maakuntakaava. Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe on määrätty tulemaan voimaan maakuntahallituksen päätöksellä 29.9.2025 § 118 AKL 201 §:n mukaisesti, mutta kaava ei ole vielä lainvoimainen, sillä kaavan hyväksymispäätöksestä on tehty kolme valitusta Itä-Suomen hallinto-oikeuteen.

Suunnittelualueen läheisyydessä Pohjois-Savossa on voimassa kolme maakuntakaavaa: Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 1. vaihe, Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 2. vaihe sekä Kuopion seudun maakuntakaava Siilinjärven Yaran T/Ek 13.800 ja T/kem 13.803 merkintöjen osalta, joista viimeinen ei koske Kilpimäen suunnittelualueen lähiympäristöä. Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 2. vaihe on määrätty tulemaan voimaan maakuntahallituksen päätöksellä 24.2.2025 § 17 AKL 201 §:n mukaisesti, mutta kaava ei ole vielä lainvoimainen, sillä kaavan hyväksymispäätöksestä on tehty kolme valitusta Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Pohjois-Savossa on vireillä Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 3. vaihe (aurinkovoima, vetytalous ja kauppa).

5.2.1 Pohjois-Karjalan maakuntakaavat

Heinäveden kunnan alueella on voimassa **Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-alue**. Kaavan tavoitteena oli yhteensovittaa, Heinäveden kunnan siirryttyä Etelä-Savosta osaksi Pohjois-Karjalaa, Etelä-Savon maakuntakaava Heinäveden kunnan osalta Pohjois-Karjalan maakuntakaavaan, yhtenäistää maakuntakaavamerkinnät sekä tarkastella kunnan maankäytön tavoitetilaa vuoteen 2040. Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-alue on hyväksytty maakuntavaltuustossa 4.12.2023 ja päätös sai lainvoiman 14.2.2024. Kaavan hyväksymispäätöksellä samalla kumottiin Heinäveden kunnan alueella voimassa olleet Etelä-Savon maakuntakaavat.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe (energia ja maisemat) hyväksyttiin Pohjois-Karjalan maakuntavaltuustossa 9.6.2025 § 8 ja määrittiin tulemaan voimaan maakuntahallituksen päätöksellä 29.9.2025 § 118 AKL 201 §:n mukaisesti. Kaava ei ole vielä lainvoimainen, sillä kaavan hyväksymispäätöksestä on tehty kolme valitusta Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitukset kohdentuvat erityisesti kuuteen tuulivoima-alueeseen Juuan kunnan länsiosissa sekä yhteen tuulivoimamala-alueeseen Lieksan Maksimonvaarassa. 2. vaihemaakuntakaavassa käsitellään muun muassa maakunnan sähkönsiirtoverkostoa ja siihen liittyvää energiainfrastruktuuria, uusiutuvan energian (erityisesti tuulivoima ja aurinkoenergia) tuotantoa ja niiden maankäytöllisiä tarpeita sekä maisema-alueita ja pohjavesialueita. Vaihemaakuntakaavan tavoitteena on vastata Pohjois-Karjalan maankäytön tulevien vuosien haasteeseen erityisesti puhtaan uusiutuvan energian tuotannon, käytön ja jakelun edistämiseksi sekä maisema- ja pohjavesialueiden saattamiseksi ajan tasalle. Kaava käsittää koko Pohjois-Karjalan maakunnan alueen. (Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2025g)

Pohjois-Karjalan maakuntakaavojen epävirallisessa yhdistelmässä lähimpänä Kilpimäen suunnittelualuetta olevia merkintöjä on listattu taulukkoon (Taulukko 1) ja hankkeen kannalta keskeiset merkinnät ja määräykset taulukkoon (Taulukko 2). Ote maakuntakaavojen yhdistelmästä on esitetty kuvassa (Kuva 4).

Taulukko 1. Kilpimäen suunnittelualueesta korkeintaan 10 km etäisyydelle sijoittuvat Pohjois-Karjalan maakuntakaavojen merkinnät.

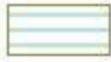
Kaavamerkintä, kohteen nimi ja tunnus	Etäisyys suunnittelualueesta (km)
Tuulivoimaloiden alue (Kilpimäki, tv)	0
Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (Soidinkangas, pv)	0
Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (Vaalunsärkkä, pv)	0
Päärata ja liikennepaikka (Pieksämäki-Viinijärvi-rata)	0
Luonnonsuojelu- ja koskiensuojelualue (Vaalunsärkkä, SL)	0
Ohjeellinen moottorikelkkailureitti (Heinäveden moottorikelkkareitistö)	0,1
Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (Suurisärkkä, pv)	1
Arvokas harju- tai moreenialue (Suurisärkkä, ge-1)	1
Kalliokiviainesten ottoalue (Niutalanmäki, EO3)	1,2
Luonnonsuojelu- ja koskiensuojelualue (Polvijärvenniemi, SL)	2
Luonnonsuojelu- ja koskiensuojelualue (Kyrönsuo, SL)	2,4
Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue (Kyrönsuo, nat)	2,4
Luonnonsuojelu- ja koskiensuojelualue (Valkeisneva, SL)	2,4
Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (Polvijärvi, pv)	2,8
Luonnonsuojelu- ja koskiensuojelualue (Kaislanen, SL)	3,4
Soranottoalue (Polvijärvi, EO1)	4,1
Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (Koivumäki, ma/km)	4,6
Luonnonsuojelu- ja koskiensuojelualue (Ollilan luonnonsuojelualue, SL)	4,7
Soranottoalue (Kinnulankangas, EO1)	4,9
Luonnonsuojelu- ja koskiensuojelualue (Haapapuron luonnonsuojelualue, SL)	5,3
Arvokkaat luontoalueet (Jyrkylinjoki, alu-1)	5,7
Luonnonsuojelu- ja koskiensuojelualue (Ilohovi (Suomi100), SL)	5,8
Seututie (Pohjoislahti-Heinävesi-Ylämylly, st)	6
Soranottoalue (Hyvölänjärvi, EO1)	6
Ohjeellinen pääsähkölinja 400 kV (Huutokoski-Kontiolahti)	6,2
Pääsähkölinja 110 kV (Huutokoski-Varkaus-Kontiolahti)	6,3
Pääsähkölinja 110 kV (Haapalahti-Heinävesi)	6,5
Virkistysalue (Pääskyvuori, V)	7
Soranottoalue (Jyrkylinjoki, EO1)	7,1

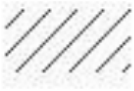
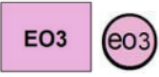
Kaavamerkintä, kohteen nimi ja tunnus	Etäisyys suunnittelu-alueesta (km)
Pääsähkölinja 110 kV (Varkaus-Viinijärvi)	7,3
Valtatie (Pori-Joensuu, vt)	7,7
Luonnonsuojelu- ja koskiensuojelualue (Heinolanmäen luonnonsuojelualue, SL)	7,8
Natura 2000 -verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue (Heinolanmäen lehto, nat)	7,8
Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (Multala, ma/km)	8
Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue (Heinäveden reitin vesistömaisema, ma/mv)	8,8
Luonnonsuojelu- ja koskiensuojelualue (Honka luonnonsuojelualue, SL)	8,9
Energiahuollon alue (en)	9,0
Taajamatoimintojen alueet (Heinävesi, A)	9,6
Luonnonsuojelu- ja koskiensuojelualue (Pinomäen puronvarsilehto (luonnonsuojelualue), SL)	9,9
Päärata ja liikennepaikka (Pieksämäki-Viinijärvi-rata)	9,9

Taulukko 2. Kilpimäen hankkeen kannalta keskeiset Pohjois-Karjalan maakuntakaavojen merkinnät ja määräykset.

Kaavamerkintä	Kaavamääräys
	Tuulivoimaloiden alue (tv) Osa-aluemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät tuulivoimaloiden sijoittamiseen soveltuvat alueet eli tuulivoimala-alueet. Alueiden päämaankäyttöluokka on kuitenkin muu kuin tuulivoimatuotanto, yleisimmin maa- ja metsätalous. Tuulivoimala-alueiden laajuus sekä toteuttamisedellytykset tulee selvittää ja määrittää yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan vähintään kahdeksan (8) voimalan muodostamia tuulivoimala-alueita. Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota tuulivoimala-alueiden ja tuulivoima-alueiden sähkönsiirron ympäristövaikutuksiin, erityisesti maisema- ja meluvaikutuksiin sekä puolustusvoimien toiminnalle aiheutuviin vaikutuksiin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee pyytää lausunnot asianomaisilta viranomaisilta mm. puolustusvoimilta (sensorijärjestelmät), lentoliikenteen turvallisuusvaatimuksista (ilmailulain 158 §:n mukainen lentoestelupa), liikenneväylien suojaetäisyyksistä, säätutkista ja telemastoista johtuvista rajoitteista. Tuulivoimala-alueita suunniteltaessa tulee ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten sensorijärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet sekä vaikutukset muiden käyttäjien radiojärjestelmiin. Tuulivoima-alueiden ja tuulivoima-alueiden sähkönsiirron yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon hankkeiden tai suunnitelmien yhteisvaikutukset. Lisäksi on huomioitava, ettei hanke tai suunnitelma yksistään tai yhdessä tarkasteltuna muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa, merkittävästi heikennä luonnonsuojelulain 34 §:n tarkoittamalla tavalla Natura 2000-verkostoon kuuluvien alueiden suojelun perusteena olevia luontoarvoja. Aluekohtaiset suunnittelumääräykset: tv-1: Tuulivoima-alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava erityisesti huomioon maisemavaikutukset Kolin valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. tv-2: Tuulivoima-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava erityisesti huomioon luontodirektiivin IVa tiukasti suojellut lajit. tv-3: Tuulivoima-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava erityisesti huomioon haitallisten vaikutusten ehkäiseminen pohjavesiin, eikä pohjavesialueille tule sijoittaa tuulivoimaloita.
	Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (pv) Merkinnällä osoitetaan tärkeät tai vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet. Suunnittelumääräys: Aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden määrää tai laatua.
	Luonnonsuojelu- ja koskiensuojelualue (SL) Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain tai koskiensuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita, jotka ovat valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittäviä. Alueet sisältävät valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien

Kaavamerkintä	Kaavamääräys
	kohteet sekä Metsähallituksen Luontopalveluiden valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankitut alueet, joista ei vielä ole perustettu suojelualueita; sekä koskiensuojelulailla (35/1987) suojellut vesistöt. Alueilla on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ml. hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulee erityistä huomiota kiinnittää virkistyskäytön ja suojelun yhteensovittamiseen sekä luoda edellytykset seudullisten virkistysreittien toteutumiselle. Suunnittelumääräyksen täydennys 2040, 1.vaiheessa sekä Heinäveden osakaavassa: Metsähallituksen mailla soidensuojelu voidaan toteuttaa alue-ekologisen suunnittelun keinoin. Merkinnät on esitetty tarkemmin liiteaineistossa. Suojelumääräys: Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi, kuitenkin enintään 5 vuotta. Rakentamismääräys: Koskiensuojelulailla suojelluille vesistöille ei saa myöntää vesilaissa tarkoitettua lupaa uuden voimalaitoksen rakentamiseen.
	Natura 2000 –verkostoon kuuluva alue (nat) Merkinnällä osoitetaan Natura 2000-verkostoon kuuluvat alueet. Alueilla ja niiden Natura-suojeluarvoja koskeissa hankkeissa noudatetaan luonnonsuojelulain 65 ja 66§:n säännöksiä.
	Arvokkaat luontoalueet (alu-1, alu-2) Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti tai maakunnallisesti selvitettyjä arvokkaita luontoalueita. Lisämerkinnällä -1 osoitetaan arvokkaat pienvedet, joiden erityispiirteet tulisi huomioida yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelussa. Lisämerkinnällä -2 esitetään saimaannorppien pesimäalueita, joilla riski häiritä norpan pesimärauhaa on erityisen suuri. Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen luonnonarvot sekä maiseman ominaispiirteet.
	Valtatie/kantatie (vt/kt) Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Suunnittelusuositus: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee haja-asutus ohjata olevien rinnakkais- ja pääsysteiden varteen siten, ettei liittymätiheys kasva. Taajamien ja kyläalueiden kohdalla tulee varautua kävely- ja pyöräilyolosuhteiden parantamiseen. Uudisrakentamisessa tulee huomioida tieliikenteestä aiheutuva meluhaitta.
	Seututie tai pääkatu (st) Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
	Päärata ja liikennepaikka Alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Liikennepaikoista Joensuun ratapiha ja Tohmajärven Niirala ovat VAK-ratapihoja, joilla käsitellään vaarallisia aineita. Liikennepaikoista Nurmeksien Pitkämäki, Lieksa, Ilomantsi, Joensuun Heinävaara, Tuupovaara ja Hammaslahti, Outokummun Sysmäjärvi sekä Kiteen toimivat puutavaraterminaaleina tai puutavaran kuormauspaikkoina. Tavoitteena on koko päärataverkon sähköistys vuoteen 2040 mennessä tai välittömästi sen jälkeen. Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida VAK-ratapihojen tunnistettu suuronnettomuusriski. Puutavaraterminaaleina tai kuormauspaikkoina toimivien liikennepaikkojen suunnittelussa tulee huomioida liikennepaikalle johtavan tie- ja katuverkon soveltuvuus HCT-kuljetuksille. Ympäröivän maankäytön suunnittelussa tulee huomioida myös toiminnasta aiheutuva mahdollinen melu ja pölyhaitta. Ennen Liperin Ylämyllyn puutavaran kuormauspaikan poistumista, tulee sille olla korvaava paikka selvitettyinä.

Kaavamerkintä	Kaavamääräys
	Taajamatoimintojen alueet (A, a) Aluevarausmerkinnällä osoitetaan taajamatoimintojen aluetta, jolla on yhdyskuntarakenteen kehittämisen kannalta vähintään seudullista merkitystä ja jonka suunnittelussa tulee ottaa huomioon ylikunnalliset aluetarpeet. Kohdemerkinnällä osoitetaan aluerakenteen kannalta tärkeää muuta taajamatoimintojen aluetta. Merkintään sisältyy mm. yksityiskohtaista suunnittelua edellyttävät asumisen, palvelujen, merkittäviä ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomien teollisuus- ja työpaikka-alueiden sekä muiden taajamatoimintojen sijoittumis- ja laajentumisalueet. Merkintä sisältää alle 5 hehtaarin kokoiset merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohteet (ma/k). Merkintä sisältää myös taajaman sisäiset liikenneväylät, virkistysalueet ja -yhteydet, yhdyskuntateknisen huollon alueet, muut erityisalueet sekä paikalliset suojelualueet. Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon taajaman erityispiirteet ja edistää yhdyskuntarakenteen eheytymistä sekä keskusta-alueen kehittämistä taajaman toiminnalliseksi ja taajamakuvaltaan selkeäksi kokonaisuudeksi. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota taajamakuvaan ja taajaman sisäisen viherverkon, arvokkaan kulttuuriympäristön ominaispiirteiden sekä luonnonympäristön ja rakennetun ympäristön kohteiden erityisarvojen säilyttämiseen. Laajennusalueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon taloudellisuus, palvelujen saavutettavuus kaikilla liikennemuodoilla ja kävelyn ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen toimintamahdollisuudet.
	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (ma/kv) Osa-aluemerkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Kohdemerkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin kokoiset kohteet keskusta- ja taajamatoimintojen alueiden ulkopuolelta. Merkintä pohjautuu Pohjois-Karjalan 3. vaihemaakuntakaavan selvitykseen (Liite 3, 2013: "Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt Pohjois-Karjalassa"). Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisen rakennetun ympäristön kokonaisuus ja ominaispiirteet sekä turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.
	Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (ma/km) Osa-aluemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö. Kohdemerkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin kokoiset kohteet. Kyseessä ei ole rakennussuojelumerkintä. Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti sekä vaalittava kulttuuriarvojen säilymistä. Merkinnät on esitetty tarkemmin liiteaineistossa.
	Rakennussuojelukohde (sr) Merkinnällä osoitetaan rakennusperintölailla tai rakennusperintöasetuksella asetuk-sella suojellut sekä kirkkolain ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain mukaan suojellut kohteet sekä rautatiesopimuksella huomioidut kohteet. Rautatiesopimuksella ei ole osoitettu rakennussuojelua, mutta se ilmaisee kohteiden merkityksen ja suojelutavoitteen. Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön kokonaisuus ja erityispiirteet sekä edistettävä niiden säilymistä. Rakentamismääräys: Rakentaminen tulee sopeuttaa alueen kulttuuriperintöön ja erityispiirteisiin.
	Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue (ma/mv) Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeät alueet. Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa ja käytössä on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja maisema-arvot sekä turvattava ja edistettävä niiden säilymistä.
	Maakunnallisesti merkittävä maisema-alue (ma/mm) Osa-aluemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet.

Kaavamerkintä	Kaavamääräys
	Suunnittelumääräys Alueen suunnittelussa ja käytössä on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja maisema-arvot sekä turvattava ja edistettävä niiden säilymistä.
	Arvokas harju- tai moreenialue (ge-1) Merkinnällä osoitetaan maiseman ja luonnonarvojen kannalta vähintään maakunnallisesti arvokkaita harjualueita tai valtakunnallisesti arvokkaita moreenimuodostumia, joilla saattaa olla maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia ominaisuuksia ja niistä maa-ainestenotolle aiheutuvia rajoituksia. Aluevarauksesta ei aiheudu metsätalouden rajoituksia. Merkintä mahdollistaa myös tavanomaisen kotitarvekäytön. Suunnittelumääräys: Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen geologiset ominaispiirteet sekä biologiset ja maisemalliset arvot.
	Kalliokiviainesten ottoalue (EO3, eo3) Aluevarausmerkinnällä osoitetaan vähintään seudullista merkitystä omaavia kalliokiviainesten ottoalueita. Kohdemerkinnällä osoitetaan alle 5 hehtaarin alueet. Suunnittelumääräys: Kiviainesten otto tulee sovittaa alueen luonto-, kulttuuri- ja ympäristöarvoihin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee selvittää kiviainesten oton tarkoituksenmukainen eteneminen ja alueelle soveltuva maisemointi.
	Soranottoalue (EO1, EO1-p) Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullista merkitystä omaavia soranottoalueita, joista on selvitetty luonnonsuojelun tavoitteiden, pohjaveden hankinnan ja maa-ainesten ottotoiminnan yhteensopivuus Suunnittelumääräys: Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon ympäröivän harjualueen maisemalliset arvot ja harjumuodostuman luonteenomaiset piirteet, ympäröivä vesi- ja kulttuurimaisema sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät kohteet. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee selvittää soranoton tarkoituksenmukainen eteneminen ja alueelle soveltuva maisemointi ja jälkikäyttö. Lisämerkinnällä -p osoitetuilla alueilla on otettava huomioon pohjavesien suojelu ja huolehdittava maaperäolosuhteista riippuen riittävän suojakerroksen jättämisestä aineidenoton alarajan ja pohjaveden pinnan ylärajan väliin siten, ettei haitallisia aineita pääse pohjaveteen.
	Virkistysalue (V) Virkistysaluemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä, viherverkon kannalta erityisen tärkeitä ulkoilu-, retkeily- ja virkistysalueita sekä Kontiorannan ampumahiihtostadionin alue. Maakuntakaavan yleispiirteisyydestä johtuen virkistysalueilla voi sijaita olemassa olevia asuin- ja vapaa-ajan asuntorakennuspaikkoja. Alueilla on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus, pois lukien Kontiorannan ampumahiihtostadionin sekä Ruunaan alue, joissa on oma rakentamismääräys. Virkistyskohdemerkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittäviä virkistysalueita ja/tai luontomatkailun sekä olemassa olevia että kehitettäviä kohteita. Virkistyskohteilla on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen virkistyskäytön ja/tai luontomatkailun kehittämiseen sekä ympäristöarvojen säilymiseen viherverkon kokonaisuus huomioiden. Yksityiskohtaisemmassa alueidenkäytön suunnittelussa on luotava edellytyksiä seudullisten virkistyskäytön verkostojen toteutumiselle sekä ottaa huomioon alueen liittyminen maakunnalliseen ulkoilureittiverkostoon. Rakentamismääräys: Kontiorannan ampumahiihtostadionin ulkoilu-, urheilu- ja virkistysalueelle saa rakentaa ulkoilu-, urheilu- ja virkistyskäyttöä varten tarkoitettuja tai ampumahiihtostadionin toimintaa tai sen palveluja tukevia rakennuksia kuten matkailu- ja majoitusrakennuksia. Ruunaan retkeilyalueella sijaitsevan Murroojärven Vastuuniemen alueelle saa rakentaa Ruunaan luontomatkailua palvelevaa matkailu- ja majoitusrakentamista.
	Ohjeellinen moottorikelkkailureitti Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävimmät ohjeelliset moottorikelkkailureitit. Suunnittelumääräys:

Kaavamerkintä	Kaavamääräys
	Moottorikelkkailureitit tulee ohjata kulkemaan siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa asutukselle, elinkeinoille ja luonnonympäristölle. Yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien ja viranomaisten kanssa. Suunnittelussa tulee lisäksi ottaa huomioon ympäristövaikutukset.
	Pääsähkölinja 110 kV Merkinnällä osoitetaan sekä nykyiset että nykyisessä johtokäytävässä kehitettävät 110 kV pääsähkölinjat. Alueella on voimassa AKL 33§ mukainen rakentamisrajoitus Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontoarvot sekä turvata alkutuotannon toimintaedellytykset.
	Ohjeellinen pääsähkölinja 400 kV Merkinnällä osoitetaan yksityiskohtaisemman suunnittelun perusteella valitut tai muutoin rakentamisen edellytykset täyttävät 400 kV pääsähkölinjat. Alueella on voimassa AKL 33§ mukainen rakentamisrajoitus. Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida maisema-, kulttuuriympäristö- ja luontoarvot sekä turvata alkutuotannon toimintaedellytykset.

Maakuntakaavojen seuraavat koko maakuntakaava-aluetta koskevat määräykset koskevat hanketta:

Rantojen käyttöä koskevat suunnittelumääräykset ja -suositukset

Suunnittelumääräys

Ranta-alueita tulee kehittää viihtyisinä monimuotoisen asumisen ja virkistykseen alueina. Rantojen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huomioitava luonto- ja maisema-arvot, vesihuollon järjestäminen ja maanomistajien tasapuolinen kohtelu. Rantarakentaminen tulee mitoittaa siten, että suunnittelussa turvataan alueen luonnon monimuotoisuus, riittävä vapaan rantaviivan määrä sekä yleisen virkistyskäytön tarpeet ja vesille pääsyn mahdollisuudet.

Suunnittelusuositus

Taajamien ja kylien läheisyydessä voidaan rantarakentamisessa käyttää kunnassa yleisesti käytettyä rantarakentamisen mitoitusta tiiviimpää mitoitusta.

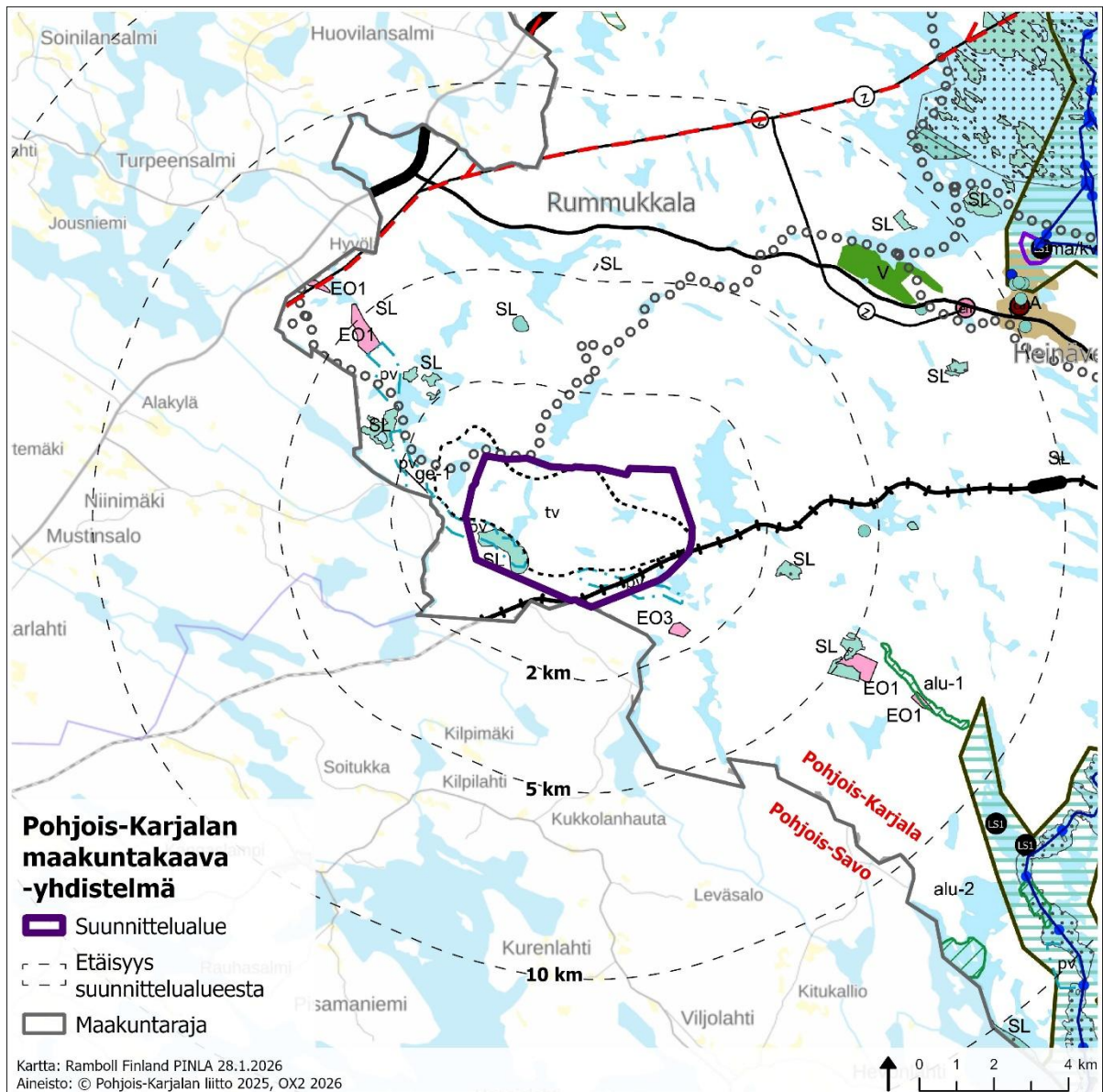
Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelumääräys

Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa alueidenkäyttöä koskevassa suunnittelussa tulee tarkistaa ajantasainen tieto arkeologisesta kulttuuriperinnöstä Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäännösrekisteristä ja arvioida yhteistyössä museoviranomaisten kanssa mahdollisten alueita/kohdetta koskevien selvitysten tai tutkimusten tarve.

Tuulivoima

Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeiden tuulivoimaloiden rakentamisesta tulee pyytää lausunto Pääesikunnalta. Tuulivoimaloita ei saa rakentaa alle 4 km:n etäisyydelle Puolustusvoimien alueista eikä alle 12 km:n etäisyydellä varalaskupaikoista.

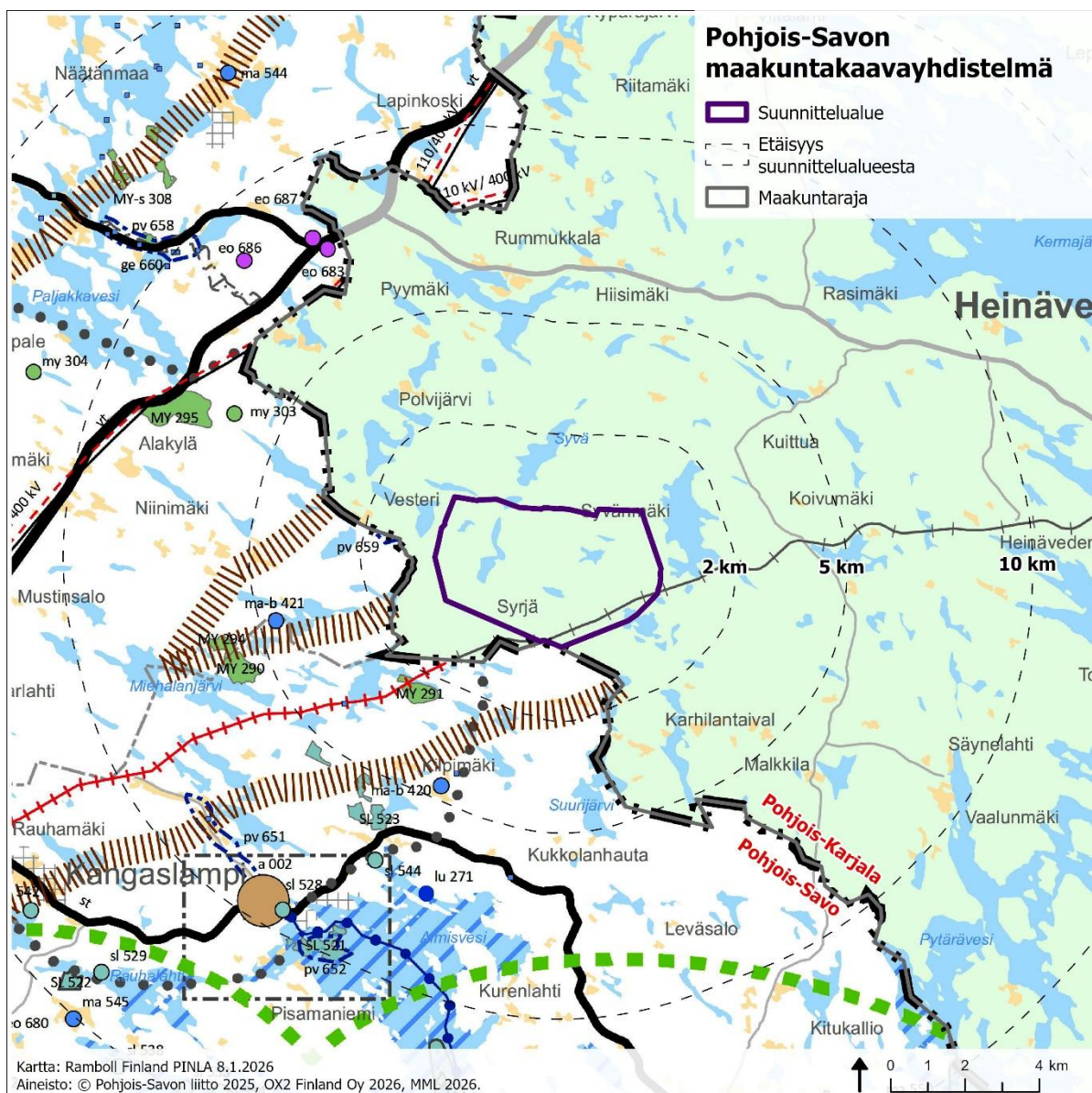
Kuva 4. Ote, Pohjois-Karjalan maakuntakaavojen yhdistelmä.

5.2.2 Pohjois-Savon maakuntakaavat

Kilpimäen suunnittelualueen länsi- ja eteläpuolelle sijoittuu Pohjois-Savon maakunta. Kilpimäen suunnittelualueen läheisyydessä on voimassa kaksi maakuntakaavaa: Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 1. vaihe sekä Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 2. vaihe. **1. vaiheessa** on käsitelty vähittäiskaupan suuryksiköt, tavaraliikenteen terminaalit, soidensuojelualueet, pellot, sähkönsiirtolinjat, ampumaradat, moottoriurheilu- ja ajoharjoitteluradat, puolustusvoimien alueet ja suojavaikykkeet, geoenergia, kaivostoimintojen alueet ja suojavaikykkeet Yara Suomi Oy:n Siilinjärven kaivoksen kohdalla, Päijänne-Saimaa -kanava, vt5 Leppävirran keskustan kohdalla, puolustusvoimia haittaavat tuulivoima-alueet sekä turvetuotannosta poistuvat alueet. Tavoitteena on valtakunnallisten ja maakunnallisten intressien tunnistaminen, niihin keskittyminen, kaavan strategisuus, riittävä yleispiirteisyys, joustavuus, kaavan yhteys maakuntasuunnitelmaan ja maakuntastrategiaan, sekä että tarkistuksen 1. ja 2. vaihe muodostavat yhdessä Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040.

2. vaiheen kaavassa käsitellään aluerakenteen ja kehittämisperiaatteiden, liikennejärjestelmän, luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden, luonnonvarojen, kulttuuriympäristön, energian, yhdyskuntatekniikan ja teknisen huollon teemakokonaisuuksia sekä Joroisten osalta kaikkia teemoja. Läpileikkaavana teemana on ilmastonmuutos. Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaihe, on voimaan tullessaan 26.2.2025 kumonnut tai muuttanut osan 1. vaiheen kaavamerkinnoistä sekä kumonnut valtaosan Kuopion seudun maakuntakaavasta. Ajantasainen tilanne on esitetty maakuntakaavojen yhdistelmäkartassa. Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 2. vaihe on määrätty tulemaan voimaan maakuntahallituksen päätöksellä 24.2.2025 § 17 AKL 201 §:n mukaisesti, mutta kaava ei ole vielä lainvoimainen, sillä kaavan hyväksymispäätöksestä on tehty kolme valitusta Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Kaikki valitukset koskevat tuulivoimateemaa.

Maakuntakaavayhdistelmän otteessa (Kuva 5) Kilpimäen suunnittelualue sijoittuu kaava-alueen itä- ja pohjoispuolelle. Pohjois-Savon maakuntakaavojen yhdistelmässä lähimpänä Kilpimäen suunnittelualueella olevia merkintöjä Varkauden kaupungin puolella ovat mm. Viitoskäytävän, ysikäytävän ja 23-käytävän kehittämisvyöhyke -merkintä suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä, Suurisärkän pohjavesialue (pv 659) noin kilometrin päässä, Sääksvuoren arvokas kallioalue (MY 291) noin 2,3 kilometrin päässä ja kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävät Löytölän laitumet ja Jurvan pihapiiri (ma-b 420 ja ma-b 421) noin 4,5 kilometrin päässä suunnittelualueesta.

Kuva 5. Ote Pohjois-Savon maakuntakaavayhdistelmästä.

5.2.3 Vireillä olevat maakuntakaavat

Pohjois-Savon maakuntakaava 2040, 3. vaihe

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaihe on vireillä. Kaavan läpileikkaava teema on ilmastonmuutos ja kaavassa käsitellään seuraavia teemakokonaisuuksia (Pohjois-Savon liitto 2025a):

1. Aluerakenne ja elinkeinojen kehittäminen: Seudullisesti merkittävä vähittäiskauppa (Kuopio-Siilinjärvi ydinalueelle)
2. Energia: aurinkovoima, tuulivoima (Sonkajärven, Pielaveden ja Rautalammin alueella), vetytalous
3. Muut teemat: muut mahdolliset kaavaprosessin aikana esille nousevat teemat, käsiteltävien teemojen aiheuttamat muutostarpeet muihin, aikaisemmissa maakuntakaavan vaiheissa käsiteltyihin teemoihin, ilmastonmuutoksen hillitseminen ja ilmastomuutokseen sopeutuminen läpileikkaavana teemana (vaikutusten arvioinnissa).

Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 3. vaiheen kaavaluonnos valmisteluaineistoinen oli nähtävillä 4.6.–4.7.2025. Maakuntahallitus on pyytänyt viranomaisilta kaavaehdotusta koskevat lausunnot MRA 13 § mukaisesti 10.10.–14.11.2025. Kaavaehdotus tullaan asettamaan julkisesti nähtäville tavoiteaikataulun mukaan alkuvuodesta 2026. (Pohjois-Savon liitto 2025b).

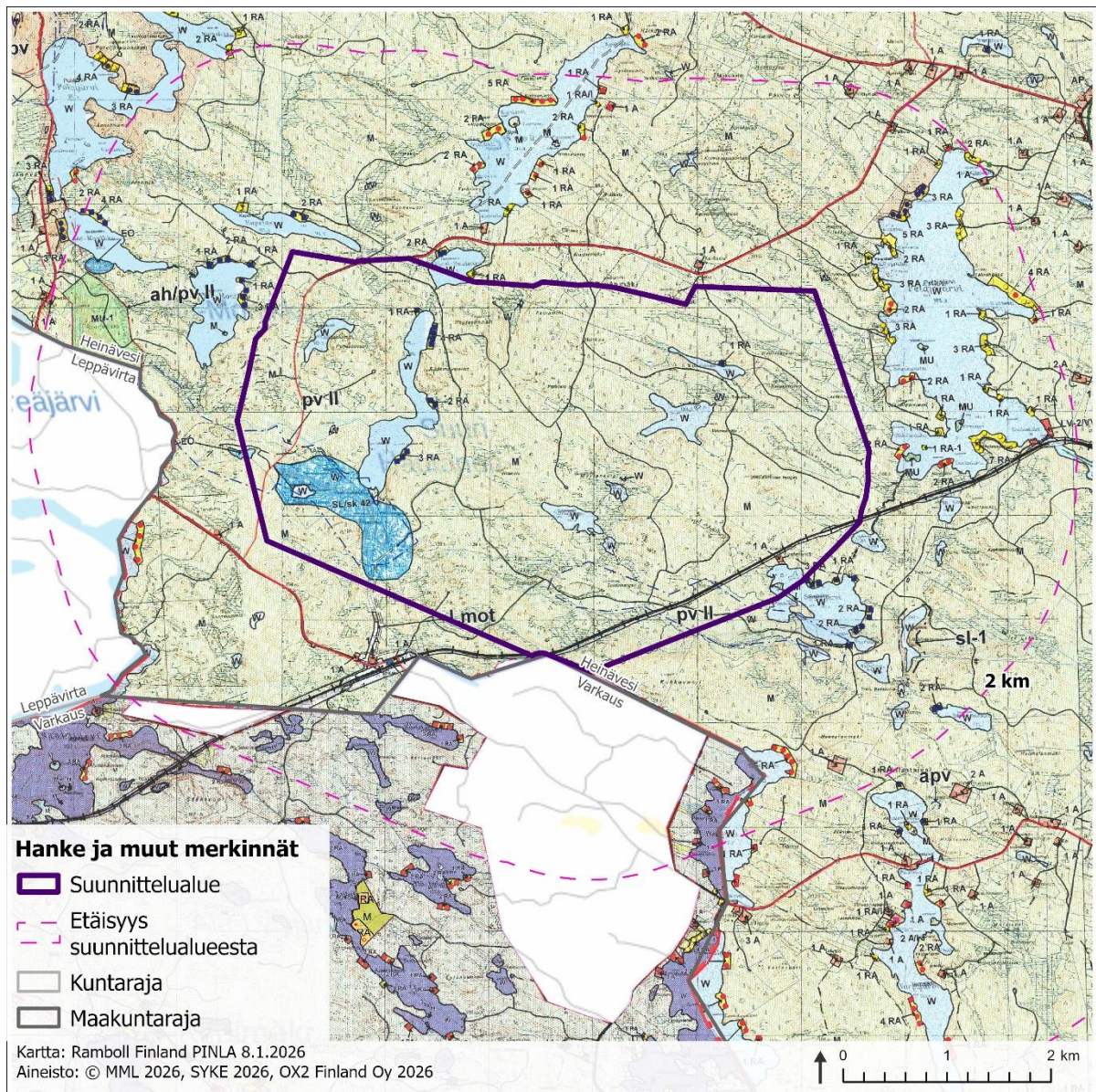
3. vaiheen maakuntakaavan kaavaehdotuksen viranomaiskuulemisen kaavakartta on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 6). Kilpimäen suunnittelualueen läheisyyteen ei sijoitu maakuntakaavassa merkintöjä.

Kuva 6. Ote Pohjois-Savon vireillä olevan 3. vaiheen maakuntakaavan viranomaisehdotuksen kaavakartasta.

5.3 Yleiskaavat

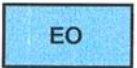
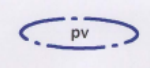
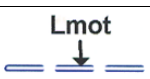
Suunnittelualueella on voimassa Heinäveden järviolueiden rantayleiskaava (2002), jolla suunnittelualue sijoittuu pääosin maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M) (Kuva 7). Merkinneillä on osoitettu alueet, jotka on varattu pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen. Kaavassa on osoitettu alueelle lisäksi maankamaraan aineiden ottoalue (EO), seutukaavan mukainen luonnonsuojelualue (SL/sk), pohjavesialueita (pv), vesialueita (W), seututie, yhdystie, rautatie, ohjeellinen moottorikelkkareitti (Lmot), asuinrakennusten alue (A) jolla on olemassa oleva ympärivuotinen asuinrakennus sekä loma-asuntojen alueita (RA), joilla on uusia rakennuspaikkoja.

Kuva 7. Suunnittelualueella voimassa oleva Heinäveden järvialueiden rantayleiskaava.

Suunnittelu sijoittuvat yleiskaavan kaavamerkinnot ja -määräykset on koottu seuraavaan tauluk-
koon (Taulukko 3).

Taulukko 3. Suunnittelualueelle sijoittuvat Heinäveden järvialueiden rantayleiskaavan merkinnät ja määräykset.

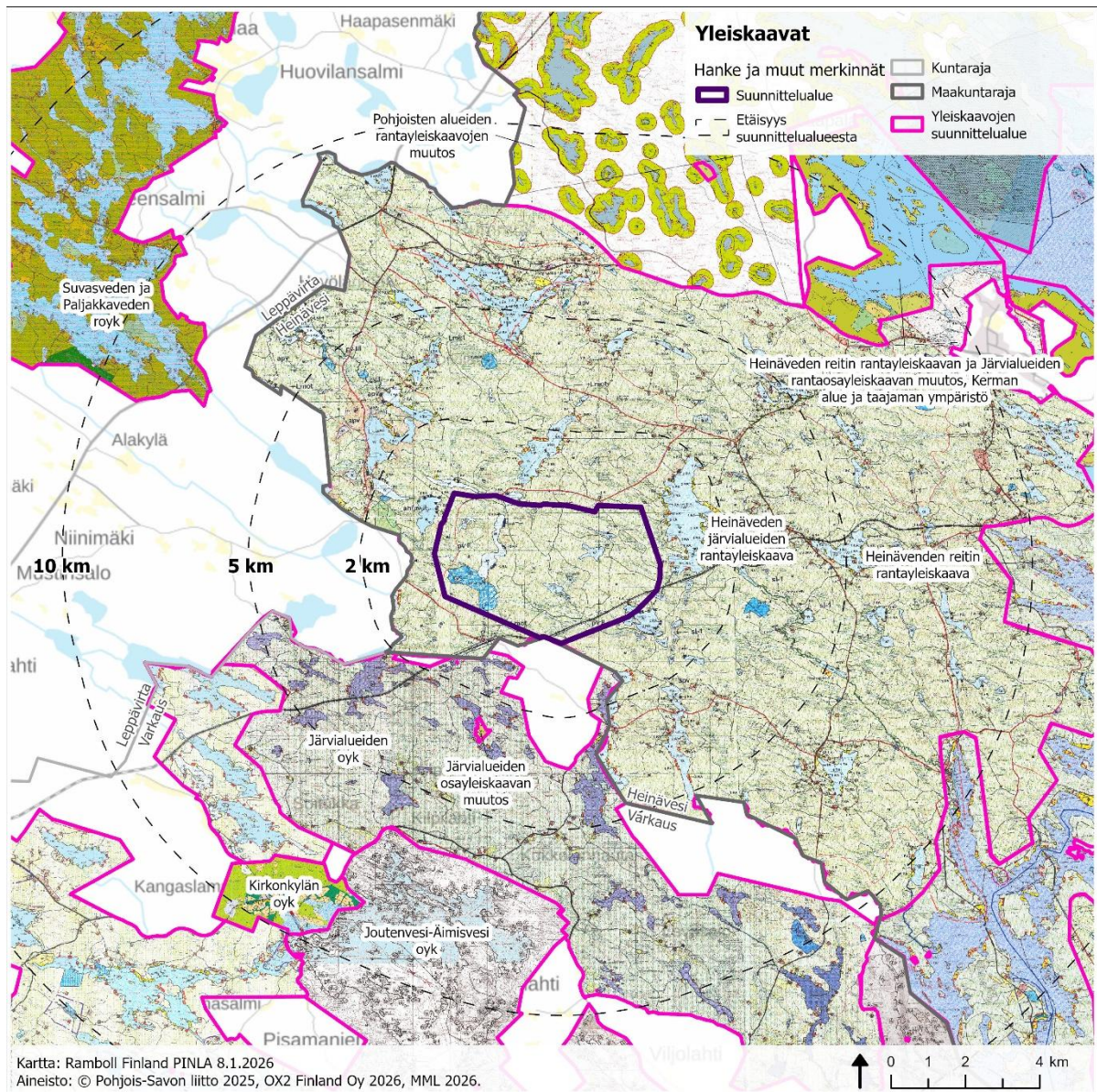
Kaavamerkintä	Kaavamääräys
	Maa- ja metsätalousvaltainen alue (M) Alue on varattu pääasiassa metsätaloukseen. Rakentamismääräykset: Alueella on sallittu haja-asutusluonteinen rakentaminen lu- kuun ottamatta 200 metrin syvyyttä rantavyöhykettä. Vesistön ranta-alueeseen kuu- luvalle rantavyöhykkeelle saa muodostaa ja rakentaa vain yleiskaavaan merkityt ra- kennuspaikat ja niihin sisältyvät rakennusoikeudet sekä asuinrakennuksiin liittyvät yleiskaavaan merkityt erilliset saunarakennukset. Uuden rakennuspaikan muodosta- misessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen sääntöjä.
	Luonnonsuojelualue (SL/sk) Seutukaavan mukainen luonnonsuojelualue, ennen vallitsevien luontosuhteiden olen- naiseen muuttamiseen tähtääviä toimenpiteitä on asianomaiselle ympäristösuojeluvir- anomaiselle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen.
	Maankamaran aineiden ottoalue (EO) Olemassa oleva maa-ainesten ottoalue. Alue toteutetaan erillisellä maa-aineslain mu- kaisella luvalla.
	Pohjavesialue (pv) Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, josta voi aiheutua ympäristösuojelulain 1.luvun 7§:n (maaperän pilaamiskielto), 8§:n (pohjaveden pilaamiskielto) tai vesilain 1.luvun 18§:n (pohjaveden muuttamiskielto) mukaisia seuraamuksia.
I, II, III	Pohjavesiluokan numero
	Vesialue
	Seututie
	Yhdystie
	Rautatie
	Ohjeellinen moottorikelkkareitti (Lmot)
	Asuinrakennusten alue (A) Alueelle saa sijoittaa enintään kaksikerroksisia asuntoja tai loma-asuntoja ja näitä palvelevia erillisiä talousrakennuksia, kuten saunoja ja vajoja sekä rakentaa asuinra- kennuksen pihapiiriin enintään 25 k-m² suuruisen saunarakennuksen. Asuinrakennus- paikan rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen. Rakennusjärjestyk- sen mukaan asuinrakennuspaikan rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enin- tään 250 k-m² ja rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään 5000 m². Alueilla, joissa on keskitetty jätevesien keräys ja puhdistus tai alueella on kunnallistekniikka, pinta-alan pitää olla vähintään 3000 m². Alueella sallitaan lisäksi olemassaolevaan maatalouteen liittyvä rakentaminen. Luku A-merkinnän vasemmalla puolella osoittaa alueen asuinrakennuspaikkojen enim- mäismäärän.
	Olemassa oleva ympärivuotinen asuinrakennus
	Loma-asuntojen alue (RA) Alue varataan omavarantaisten loma-asuntojen rakentamiseen, kullekin rakennuspai- kalle saa rakentaa yhden loma-asunnon sekä tarpeelliset sauna- ja talousrakennukset. Rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksen. Luku RA-merkinnän va- semmalla puolella osoittaa alueelle sijoitettavien rakennuspaikkojen enimmäismää- rän. Luku ra-merkinnän vasemmalla puolella osoittaa alueelle sijoitettavien lomarakennus- paikkojen enimmäismäärän.
	Pienelle vesistölle sijoittuva uusi lomarakennus

5.3.1 Muut lähialueella voimassa olevat yleiskaavat

Kilpimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaavan läheisyydessä ovat voimassa seuraavat yleiskaavat:

- 0,8–2,6 kilometriä suunnittelualueesta
 - o Järvalueiden osayleiskaava, Varkaus
 - o Järvalueiden osayleiskaavan muutos (Ala-Lylyjärvi), Varkaus
- 5–10 kilometriä suunnittelualueesta
 - o Heinäveden reitin rantayleiskaava, Heinävesi
 - o Pohjoisten alueiden rantayleiskaavojen muutos, Heinävesi
 - o Heinäveden rantayleiskaavan ja Järvalueiden rantaosayleiskaavan muutos Ker-
man alue ja taajaman ympäristö, Heinävesi
 - o Harjuranta-Härmänniemi osayleiskaava, Varkaus
 - o Kirkonkylän osayleiskaava, Varkaus
 - o Joutenvesi-Äimisvesi osayleiskaava, Varkaus
 - o Suvasveden ja Paljakkaveden rantaosayleiskaava, Leppävirta

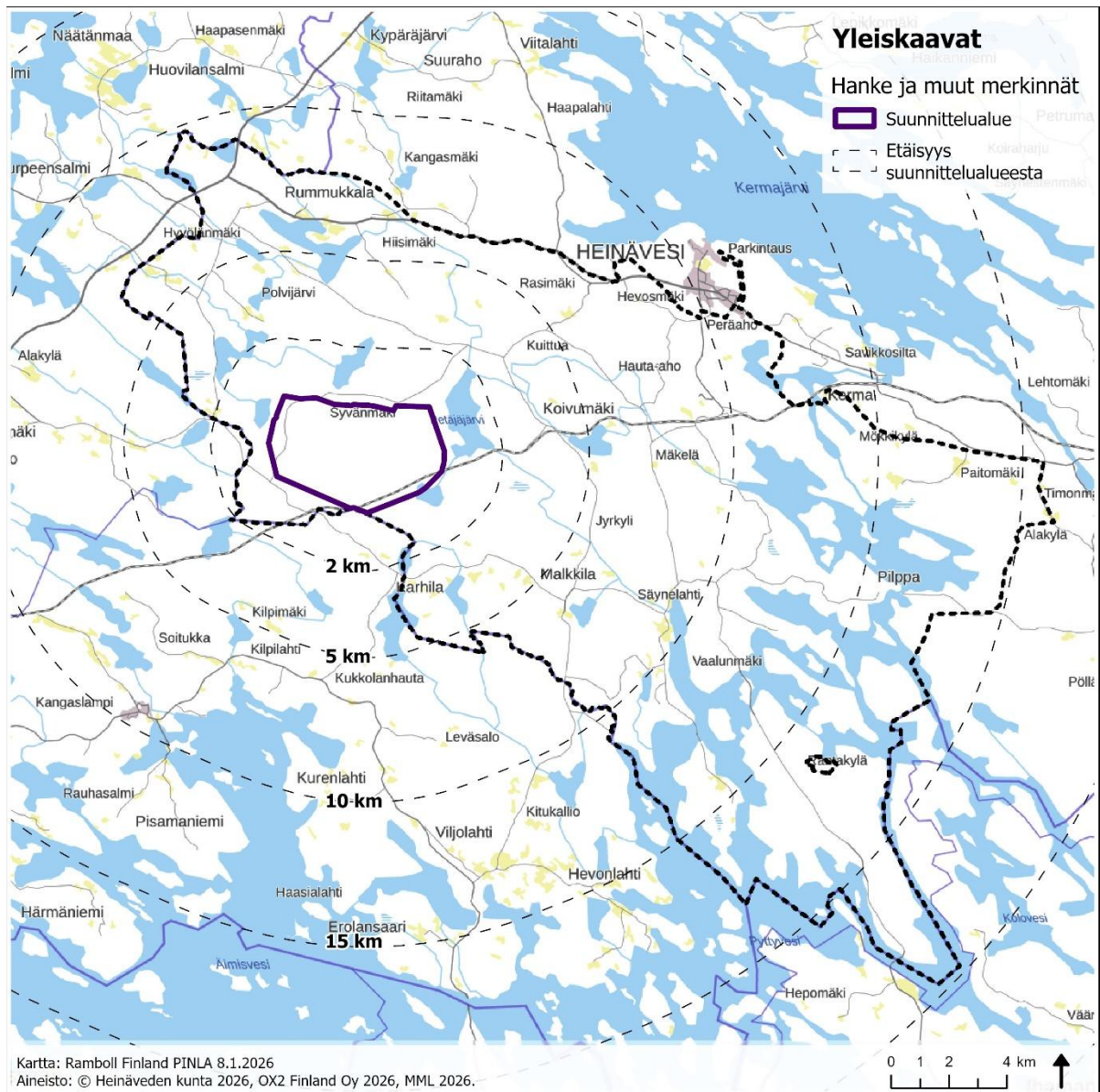
Lähimmät yleiskaavat on esitetty seuraavassa kartassa (Kuva 8).

Kuva 8. Ote Heinäveden järvialueiden rantayleiskaavasta, järvialueiden osayleiskaavasta ja sen muutoksesta, Joutenvesi-Äimisvesi osayleiskaavasta, Kirkonkylän osayleiskaavasta, Suvasveden ja Paljakkaveden rantayleiskaavasta, Pohjoisten alueiden rantayleiskaavojen muutoksesta sekä Heinäveden reitin rantayleiskaavasta ja sen muutoksista.

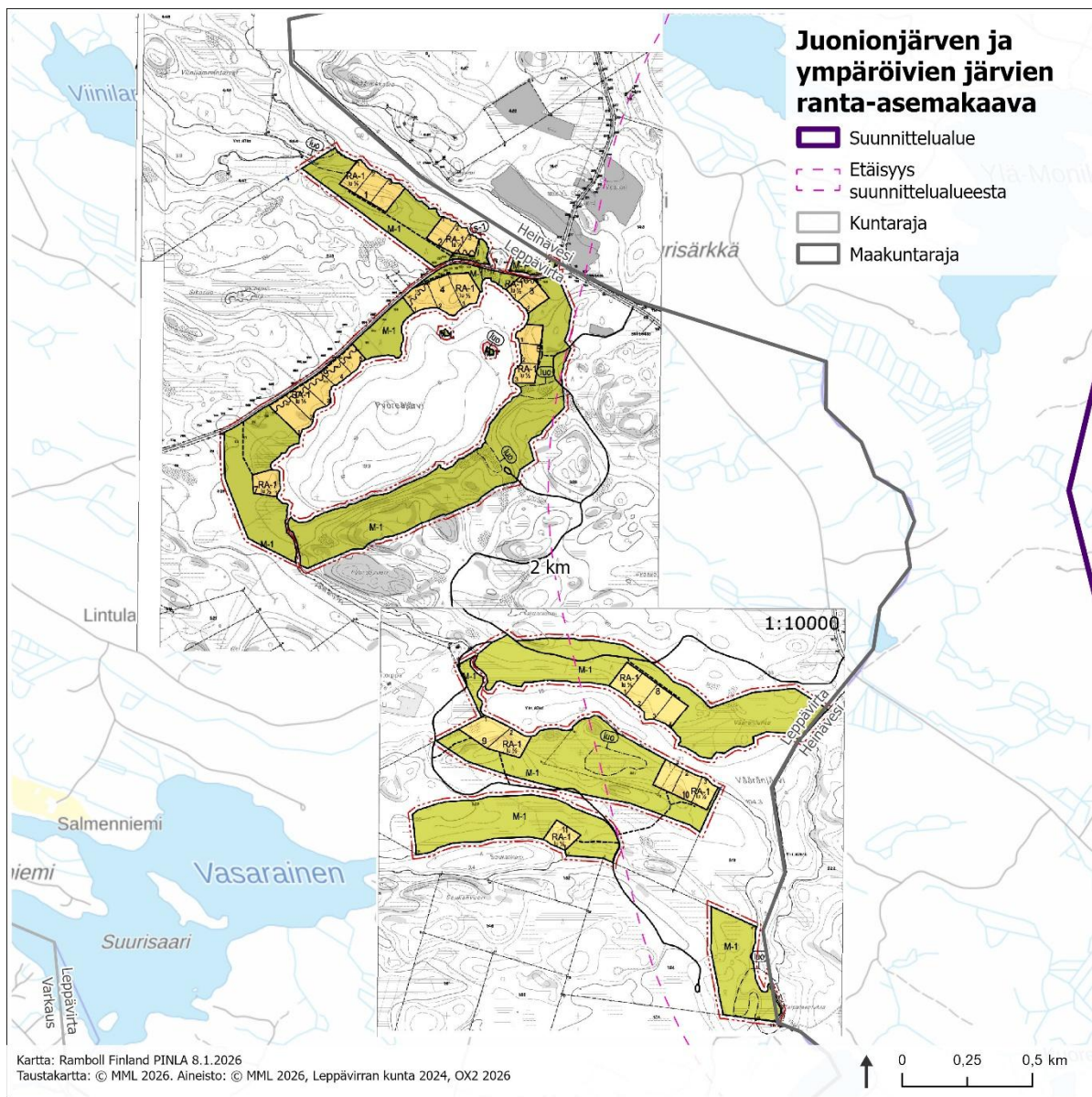
5.3.2 Vireillä olevat yleiskaavat

Suunnittelualueella on vireillä Kilpimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaavan lisäksi Läntisen alueen rantaosayleiskaavamuutos (Kuva 9). Kaava on tullut vireille syksyllä 2025 ja kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut julkisesti nähtävillä 24.9.–11.11.2025. Kaavamuutoksen keskeisenä tavoitteena on yhtenäistää maankäytön suunnittelua ja rakentamisen ohjausta ja päivittää rakennuspaikkojen rakennusoikeus koko kunnan rantaosayleiskaavojen alueella yhdenmukaiseksi. Lisäksi arvioidaan maaomistajien esittämien rakennuspaikkojen siirtojen yms. muutostarpeiden toteuttaminen ja korjataan mahdollisia virheitä. Samalla päivitetään rakennetun kulttuuriympäristön nykytilaa ja kumotaan kaava tarpeettomana yli 200 m etäisyydellä rannasta. Kaavaluonnos asetetaan julkisesti nähtäville tavoiteaikataulun mukaisesti helmi-maaliskuussa 2026.

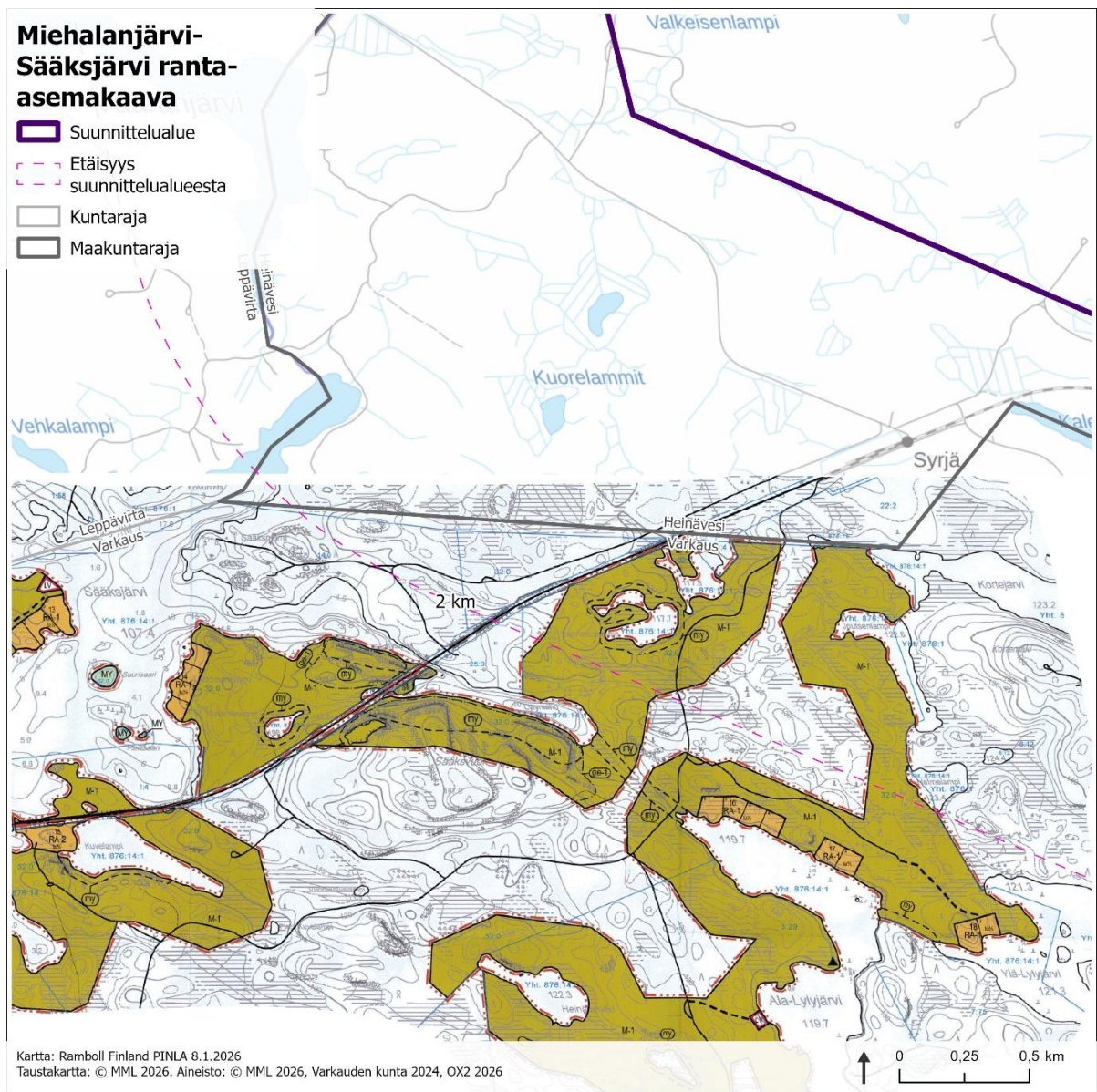

Kuva 9. Läntisen alueen rantaosayleiskaavamuutoksen suunnittelualueen rajausta kuvassa mustalla katkoviivalla osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisena (2.10.2025).

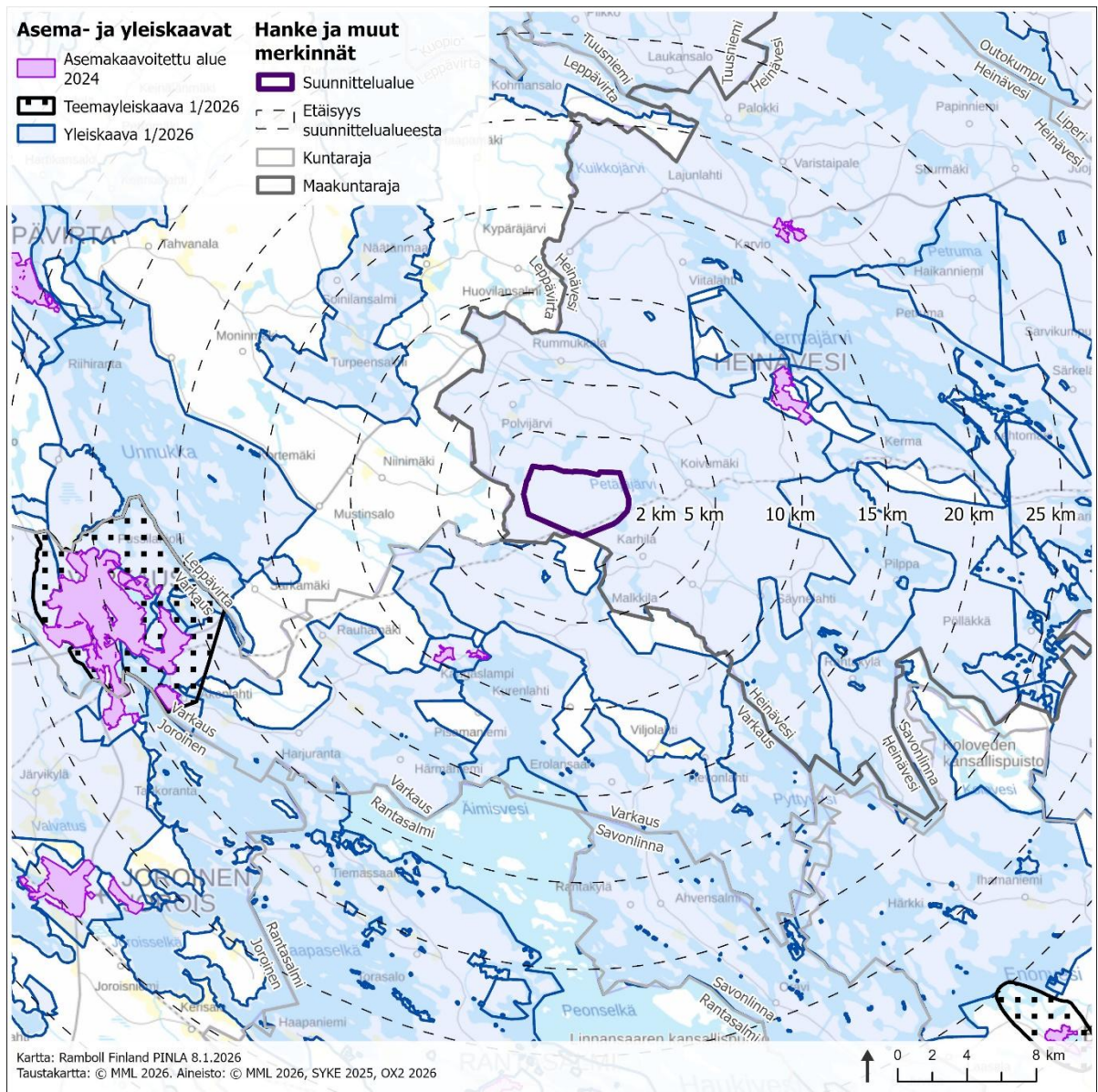
Muut lähimmät vireillä olevat yleiskaavat sijaitsevat yli 15 km etäisyydellä Kilpimäen suunnittelualueesta.

Kuva 11. Ote Juonionjärven ja ympäröivien järvien ranta-asemakaavasta.

Kuva 12. Ote Miehalanjärvi-Sääksjärvi ym. ranta-asemakaavasta.

Kuva 13. Asemakaavoitetut ja yleiskaavoitetut alueet Kilpimäen suunnittelualueen läheisyydessä.

5.5 Lähialueen muut tuulivoimahankkeet

Kilpimäen suunnittelualueella lähin tuulipuisto sijaitsee noin 15 km päässä Leppävirralla, missä sijaitsee tuotannossa oleva Niittysmäen-Konkanmäen kolmen voimalan tuulipuisto. Lähin vireillä oleva tuulivoimahanke, Heinävedelle suunnitella oleva Jouhtenisen tuulipuisto sijoittuu yli 25 km päähän Kilpimäen suunnittelualueesta. Jouhtenisen hankkeella suunnitellaan enintään 12 voimalan tuulipuistoa. Hankkeen YVA-menettely ja osayleiskaavan laatiminen ovat käynnissä.

Korpisenkankaan hanke sijaitsi noin 29 kilometrin etäisyydellä Kilpimäen suunnittelualueesta länteen. Korpisenkankaan hankekehitys on keskeytetty maanpuolustuksellisista syistä eikä hankekehityksen uudelleen käynnistykseen ole edellytyksiä. (Metsähallitus 2024)

Noin 35 kilometrin päähän Kilpimäen suunnittelualueesta sijoittuu Korpivaaran tuulivoimahanke. Korpivaaran tuulivoimapuiston osayleiskaava on hyväksytty Liperin kunnanvaltuustossa 26.5.2025 § 40 ja mahdollistaa enintään neljän tuulivoimalan rakentamisen. Liperin kunnanvaltuuston hyväksymispäätöksestä on jätetty kaksi valitusta Itä-Suomen hallinto-oikeuteen, joiden käsittely on kesken. Hankkeelle on myönnetty rakennusluvut.

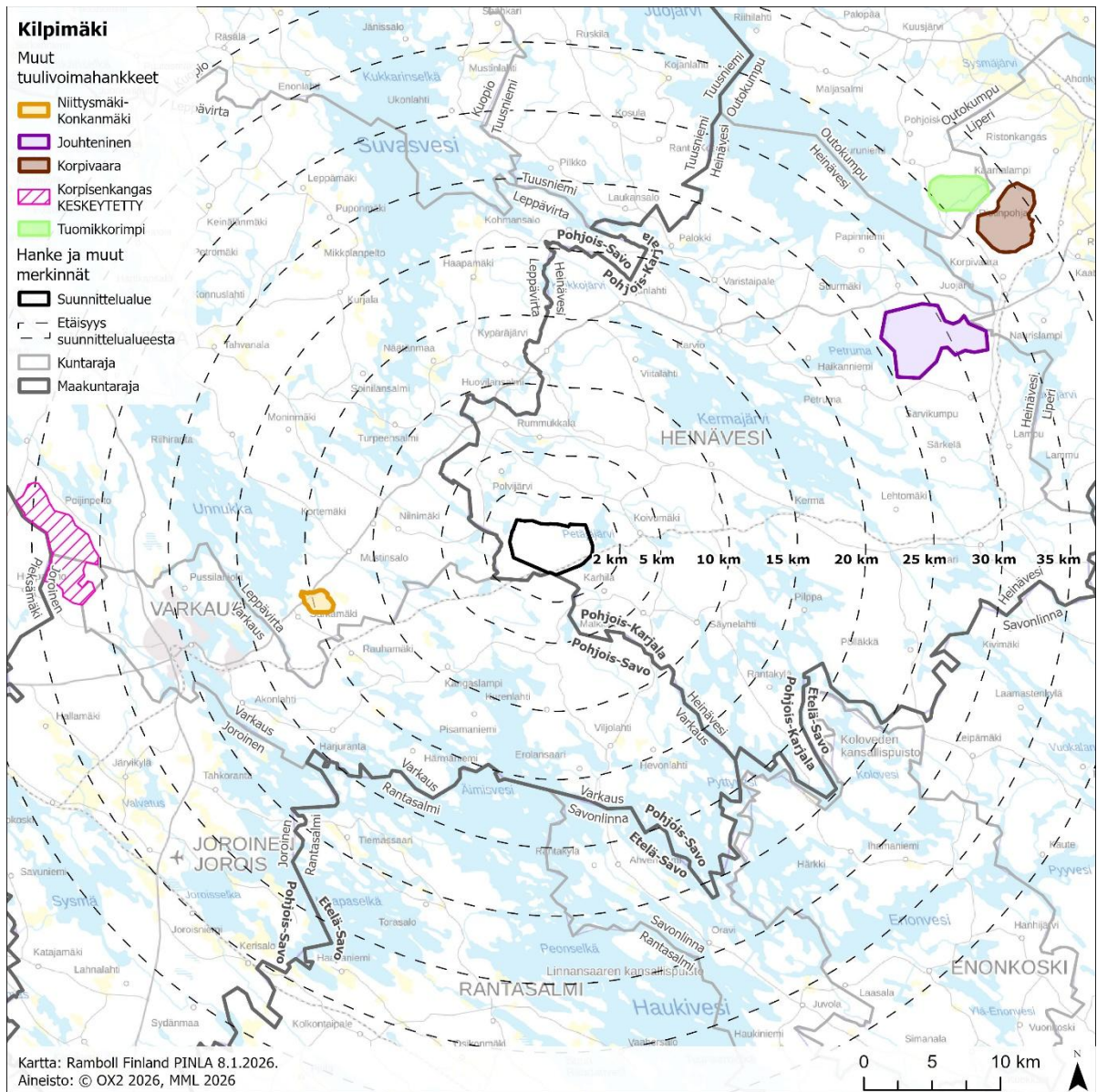
Lisäksi Outokummussa noin 35 km etäisyydellä on vireillä Tuomikkorimmen tuulivoimahanke. Hankkeella suunnitellaan 4–10 voimalan rakentamista. Kaavoitusaloite on hyväksytty kaupunkirakennelautakunnassa 6.11.2024 § 53.

Joroisilla yli 30 km päässä sijaitsee yksi tuotannossa oleva aurinkovoimapuisto, jonka koko on noin 6 hehtaaria. Joroisilla yli 35 km päässä on useita suunnitteilla olevia aurinkovoimahankkeita, joista osalle on myönnetty suunnittelutarveratkaisut ja osa on yleiskaavoituksessa.

Tarkemmat tiedot ja sijainnit tuulivoimahankkeista on esitetty taulukossa (Taulukko 4) ja kartassa (Kuva 14).

Taulukko 4. Muut tuulivoimahankkeet Kilpimäen suunnittelualueen läheisyydessä.

Hanke	Toimija	Voimaloiden määrä	Tila	Etäisyys suunnittelualueesta	Ilman-suunta
Niittysmäki-Konkanmäki, Leppävirta	Ilmatar Leppävirta Oy	3	Tuotannossa	13,6 km	Lounas
Jouhteninen, Heinävesi	OX2	Enintään 12	Kaavoitus ja YVA menettely käynnistetty	25,3 km	Koillinen
Korpisenkangas, Leppävirta ja Joroinen	Metsähallitus	10–24	Kaavoitus toistaiseksi keskeytetty	30,1 km	Länsi
Tuomikkorimpi, Outokumpu	Enersense Wind Oy	4–10	Kaavoitus aloitettu	34,8 km	Koillinen
Korpivaara, Liperi	OX2	Enintään 4	Hyväksytty kaava, luvitettu	35,9 km	Koillinen

Kuva 14. Muut tuulivoimahankkeet Kilpimäen suunnittelualueen läheisyydessä.

6. LAADITTAVAT SELVITYKSET

Tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointia (YVA) sekä osayleiskaavoitusta varten on laadittu / laaditaan seuraavat selvitykset tukemaan olemassa olevaa aineistoa arviointityössä:

- Luontoselvitykset
 - Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
 - Viitasammakkoselvitys
 - Liito-oravaselvitys
 - Lepakkoselvitys
 - Suurpedot: lumijälkilaskenta
 - Saukkoselvitys
 - Direktiivikorentoselvitys
 - Kirjoverkkoperhosselvitys
- Linnustoselvitykset
 - Kehrääjäselvitys
 - Kuikkalintuselvitys
 - Pöllöselvitys
 - Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys
 - Pesimälinnustokartoitukset
 - Muuttolinnustoselvitys: syysmuuton seuranta, kevätmuuttoselvitys
 - Valkoposkikihanhien törmäysmallinnus
- Sähkönsiirtoreittien luontoselvitykset
 - Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
 - Liito-oravaselvitys
 - Viitasammakkoselvitys
 - Pesimälinnustoselvitys
 - Kirjoverkkoperhosselvitys
 - Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys
- Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys (sisällytetään YVA-selostukseen)
- Näkyvyysanalyysi maastomallin avulla
- Valokuvasovitteet
- Muinaisjäännösinventointi
- Melumallinnus
- Välkemallinnus
- Asukaskysely
- Kysely metsästysseuroille

Myöhemmin kaavoituksen yhteydessä ei lähtökohtaisesti suunnitella tehtävän uusia selvityksiä. Uusia, täydentäviä selvityksiä tehdään, mikäli voimalapaikkojen, tiestön tai sähkönsiirron sijoittelussa tapahtuu esimerkiksi tehtävien selvitysten tulosten pohjalta siirtoja alueille, joita ei ole selvitetty.

7. ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Osayleiskaavan tuulivoimahankkeen vaikutukset on arvioitu ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä. Osayleiskaavan vaikutukset kuvataan myös osayleiskaavan kaavaselostuksessa.

Kaavaselostuksessa arvioidaan kaavan keskeiset vaikutukset alueidenkäyttölain sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA 895/1999) mukaisesti. Tuulivoimalat vaikuttavat ympäristöön muun muassa muuttamalla alueen maisemakuvaa sekä tuottamalla ääntä ja välkettä. Tuulivoimarakentamisella voi olla myös vaikutuksia luonnonarvoihin ja elinoloihin.

Osayleiskaavan vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan erityisesti tuulivoimahankkeen luonto-, maisema-, melu- ja välkevaikutuksia. Kaavoituksen yhteydessä vaikutuksia arvioidaan riittävässä laajuudessaan myös muun muassa alueen maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen sekä liikenteeseen. Lisäksi arvioidaan yhteisvaikutuksia alueen muiden tuulivoimahankkeiden kanssa. Kaavan vaikutusten arviointi perustuu alueelta tehtyihin selvityksiin sekä tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista saatuihin tuloksiin.

Arvioidaan vaikutukset:

- Maakuntakaavan ohjausvaikutus
- Maankäyttöön, yhdyskuntarakenteen ja aineelliseen omaisuuteen
- Maisemaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön
- Linnustoon, kasvillisuuteen, luontotyyppeihin
- Suojelualueisiin, luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin ja muuhun huomionarvoiseen eläimistöön
- Ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen
- Melu ja välke
- Liikenteeseen
- Sähkönsiirtoon
- Maa- ja kallioperään
- Vesistöihin ja pohjavesiin
- Ilmastoon ja luonnonvarojen hyödyntämiseen
- Turvallisuuteen, säätutkiin, viestintäyhteyksiin
- Puolustusvoimien toimintaan
- Yhteisvaikutukset.

8. OSALLISTUMINEN JA TIEDOTTAMINEN

8.1 Osalliset

Osallisilla on oikeus ottaa kantaa kaavojen valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kaavoista mielipiteensä (AKL 62 §).

AKL 62 §:n mukaan osallisia ovat kaava-alueen maanomistajat ja kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Kaavaprosessissa osallisia ovat myös ne viranomaiset, yhdistykset, järjestöt ja yhteisöt, jotka toimivat alueella tai joiden toimialaa kaavassa käsitellään (Taulukko 5).

Taulukko 5. Kaavaprosessin osalliset, joilta pyydetään lausuntoja.

Taho	
Maanomistajat	Maanomistajat, jakokunnat ja muut kaava-alueen ja sen lähialueiden maanomistajat Muut suunnittelualueen tai lähialueiden haltijat Kiinteistönomistajat Lähiympäristön asukkaat ja loma-asukkaat Yrittäjät Ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava voi huomattavasti vaikuttaa
Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään	Fingrid Oyj Pohjois-Karjalan Sähkö (PKS) Digita Oyj Finavia Oyj Kyläyhdistykset ja kylätoimikunnat Heinäveden Yrittäjät

Taho	
	MTK-Heinävesi Etelä-Savon Lintuharrastajat – Oriolus Ry Suomen luonnonsuojeluliitto, Etelä-Savon piiri Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjois-Karjalan piiri Suomen luonnonsuojeluliitto, Heinäveden Luonnonystävät ry Metsähallitus Keski-Savon metsänhoitoyhdistys Yksityistiekunnat Vesiosuuskunnat Suomen riistakeskus Etelä-Soisal on riistanhoitoyhdistys Metsästysseurat Bird Life Suomi ry Pohjois-Karjalan lintutieteellinen yhdistys ry Lintuyhdistys Kuikka ry Valamon luostari Lintulan luostari Ilmatieteen laitos Teleoperaattorit (Elisa Oyj, DNA Oyj, Telia Oyj) Muut mahdolliset yhteisöt
Naapurikunnat	Leppävirran kunta Varkauden kaupunki
Viranomaiset	Heinäveden kunnan hallintokunnat, lautakunnat ja luottamuselimet Keski-Savon ympäristölautakunta Heinäveden ympäristönsuojeluviranomainen ja terveydensuojeluviranomainen Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) Pohjois-Savon ELY-keskus, liikenteen- ja infrastruktuurin vastuualue Pohjois-Karjalan maakuntaliitto Etelä-Savon maakuntaliitto Pohjois-Savon maakuntaliitto Pohjois-Karjalan museo Kuopion kulttuurihistoriallinen museo Itä-Suomen aluehallintovirasto (AVI) Liikenne- ja viestintävirasto Traficom Väylä (liikennevirasto) Puolustusvoimat, pääesikunta Puolustusvoimat, 3. Logistiikkarykmentti Pohjois-Karjalan pelastuslaitos Luonnonvarakeskus LUKE Siunso te ympäristöterveydenhuollon jaosto Suomen metsäkeskus Suomen Turvallisuusverkko Oy (STUVE) Suomen Erillisverkko Oy Fintraffic ANS Muut viranomaiset harkinnan mukaan

8.2 Viranomaisyhteistyö

Kaavaprosessin yhteydessä järjestetään viranomaisneuvottelut aloitusvaiheessa sekä ehdotusvaiheessa (AKL 66.2 §, MRA 18 §).

8.3 Osallistuminen ja vuorovaikutuksen toteuttaminen

Osayleiskaavoitukseen osallistuminen ja vuorovaikutus tapahtuu

- **Mielipiteen / muistutuksen** toimittamisella virallisten nähtävillä olojen aikana
- **Yleisötilaisuuksissa ja muissa mahdollisissa vuorovaikutustilaisuuksissa**
- **Ottamalla suoraan yhteyttä** kuntaan tai hankkeesta vastaavaan

Osallisilla on nähtävillä olon aikana mahdollisuus lausua kirjallinen mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä **kaavaluonnoksesta**. **Kaavaehdotuksesta** osalliset voivat nähtävillä olon aikana jättää kirjallisen muistutuksen. Kirjalliset mielipiteet ja muistutukset jätetään Heinäveden kunnalle, joka pyytää asiakirjoista myös tarvittavat lausunnot viranomaisilta. Mielipiteet, muistutukset ja lausunnot pyydetään toimittamaan kirjallisesti osoitteeseen Heinäveden kunta, Kermanrannantie 7, 79700 Heinävesi tai sähköpostitse kunta@heinavesi.fi.

Kaavamenettelyn aikana järjestetään kolme julkista yleisötilaisuutta, joihin kaikki hankkeesta ja menettelystä kiinnostuneet ovat tervetulleita. Ensimmäinen yleisötilaisuus järjestettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelman (**OAS**) nähtävillä oloaikana loppuvuodesta 2023 ja toinen kaavan valmisteluaineiston (**kaavaluonnos**) sekä YVA-selostuksen nähtäville asettamisen jälkeen toukuussa 2025. **Kaavaehdotusvaiheessa** järjestetään yleisötilaisuus. Yleisötilaisuuksien ajankohta esitetään kunnan kuulutuksessa. Viranomaistahojen kanssa käytiin aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu (AKL 66 §, MRA 18 §) marraskuussa 2023, 2. viranomaisneuvottelu helmikuussa 2025 ja ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu tammikuussa 2026.

Kaikista nähtävillä oloajoista, yleisötilaisuuksista ja muista mahdollisista vuorovaikutustilaisuuksista ilmoitetaan Heinäveden lehdessä, Heinäveden kunnanvirastolla (Kermanrannantie 7, 79700 Heinävesi) ja kunnan sähköisellä ilmoitustaululla (<http://heinavesi.fi/kuulutukset>). Ajankohtaiset tiedot Heinäveden kaavoituksesta löytyvät osoitteesta <https://heinavesi.fi/kaavoitusjamaan-kaytto>. Sivut täydentyvät työn edetessä. Nähtäville asetettuun aineistoon voi tutustua myös Heinäveden kirjastossa sen aukioloaikoina.

Tuulivoimahankkeesta vastaava ja konsultti vastaavat yksittäisiin yhteydenottoihin sekä järjestävät tarpeen mukaan tapaamisia viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden, järjestöjen ja muiden vastaavien tahojen kanssa. Hankevastaava on perustanut hankkeelle myös postituslistan, johon kaikki hankkeesta kiinnostuneet voivat liittyä ja jonka kautta postituslistalle liittyneet saavat hankkeesta ajankohtaista tietoa uutiskirjeellä suoraan sähköpostiinsa. Uutiskirjeen tilaajaksi voi liittyä osoitteesta www.ox2.com/fi/suomi/hankkeet/kilpimaki/ löytyvällä lomakkeella.

Osayleiskaavan kaavaluonnos ja muu valmisteluaineisto on ollut julkisesti nähtävillä MRA 30 § ja MRA 82 § mukaisesti ajalla 3.4.–18.5.2025. Nähtävillä oloaikana järjestettiin yleisötilaisuus. Osallisilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä kirjallisesti kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Kaavan valmisteluaineistosta pyydettiin lausunnot viranomaisilta. 2. viranomaisneuvottelu käytiin 21.2.2025. Ympäristövaikutusten arviointiselostus on ollut nähtävillä samanaikaisesti ajalla 3.4.–18.5.2025. YVA-yhteysviranomaisen antoi perustellun päätelmänsä YVA-selostuksesta 8.7.2025.

Osayleiskaavaehdotuksen laadinnassa on huomioitu YVA-menettelyn yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä sekä kuulemisesta saadut lausunnot ja muistutukset. Viranomaistahojen kanssa käytiin ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu (AKL 66 §, MRA 18 §) 22.1.2026. Kaavaehdotus asetetaan virallisesti nähtäville vähintään MRA 27 §:n mukaisesti 30 päiväksi. Nähtävillä oloaikana järjestetään tarvittaessa yleisötilaisuus. Osallisilla on mahdollisuus antaa muistutus kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta annettu muistutus tulee toimittaa kirjallisena kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, ilmoitetaan kunnan perusteltu kannanotto (vastine) esitettyyn muistutukseen. Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta.

Kaava-asiakirjat asetetaan nähtäville seuraavassa taulukossa (Taulukko 6) esitetyn mukaisesti. Nähtävillä olosta tiedotetaan kuuluttamalla. Suunnittelualueen sekä sen lähialueen maanomistajia tiedotetaan kirjeitse.

Taulukko 6. Kaavoituksen vaiheet ja osallistumismahdollisuudet.

Vaihe/asiakirja	Nähtävilläoloaika	Osallistumismahdollisuudet
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)	vähintään 30 vrk	- Osallisten mielipiteet kaavasta nähtävillä oloaikana - Kunnan pyytämät viranomaislausunnot - Yleisötilaisuus nähtävillä oloaikana - Viranomaisneuvottelu
Kaavan valmisteluaineisto (kaavaluonnos)	30–60 vrk	- Osallisten mielipiteet kaavasta nähtävillä oloaikana - Kunnan pyytämät viranomaislausunnot - Yleisötilaisuus nähtävillä oloaikana - Viranomaisneuvottelu
Kaavaehdotus	vähintään 30 vrk	- Osallisten muistutukset kaavasta nähtävillä oloaikana - Kunnan pyytämät viranomaislausunnot - Yleisötilaisuus tarvittaessa - Viranomaisneuvottelu
Kaavan hyväksyminen		- Kunnanvaltuusto päättää kaavan hyväksymisestä. - Kaavan hyväksymisestä ilmoitetaan AKL 67 § ja MRA 94 § mukaisesti. Hyväksymispäätöksestä kulutetaan virallisesti lehti-ilmoituksella. - Kaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen voi hakea muutosta valittamalla päätöksestä Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätöksestä valittamisesta Korkeimpaan hallinto-oikeuteen on haettava ensin Korkeimman hallinto-oikeuden myöntämä valituslupa. - Mikäli valituksia kunnanvaltuuston hyväksymispäätöksestä ei jätetä, kaava saa lainvoiman 30 vuorokauden kuluessa kunnanvaltuuston päätöksestä. Voimaantulosta kuulutetaan virallisesti lehti-ilmoituksella.

8.4 Tiedotus

Kilpimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaavoituksen ja ympäristövaikutusten arvioinnin vaiheista, sisällöstä, yleisötilaisuuksista, mahdollisuuksista mielipiteen esittämiseen sekä nähtävillä oloista ja nähtävillä pitämisen paikoista tiedotetaan vähintään seuraavilla tavoilla:

- Ilmoituksina, kuulutuksina ja tiedotteina sanomalehdessä (Heinäveden lehti)
- Heinäveden kunnantalolla Kermarannantie 7, 79700 Heinävesi
- Heinäveden kunnan internetsivuilla <http://heinavesi.fi/kuulutukset>.

9. HANKKEEN ETENEMINEN JA TAVOITEAIKATAULU

Heinäveden kunnanhallitus päätti kokouksessaan 22.5.2023 § 98 käynnistää oikeusvaikutteisen tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen Kilpimäen tuulivoimahankkeen varten. Kaavaluonnos on ollut julkisesti nähtävillä 30.11.2023–15.1.2024 välisen ajan.

Kaavaehdotusvaiheessa on laadittu osayleiskaavaehdotus, joka asetetaan nähtäville ja josta pyydetään mielipiteet ja viranomaisten lausunnot. Osayleiskaavan hyväksymisestä päättää Heinäveden kunnanvaltuusto. Kaavaehdotusvaiheeseen on edetty YVA-selostuksen perustellun päätelmän jälkeen, kun kaavaehdotuksen vaatimukset ovat täyttyneet (Taulukko 7).

Taulukko 7. Osayleiskaavoituksen päävaiheet ja alustava aikataulu.

Vaihe	Aikataulu
OAS	Syksy 2023
Erillisselvitykset	Kevät 2023-Alkusyksy 2024
Valmisteluaineistosta kuuleminen	Kevät 2025
Kaavaehdotus	Alkuvuosi 2026
Kaavan hyväksymiskäsittely	2026 aikana

10. YHTEYSTIEDOT

Kaavoitustyötä ohjaa Heinäveden kunta ja kaavakonsulttina toimii Ramboll Finland Oy. Tuulivoimahankevastaava on OX2 Finland Oy. Suunnittelutyöhön liittyviä lisätietoja saa Heinäveden kunnalta tai Rambollin yhteyshenkilöiltä. Lisäksi tietoa kaavoituksesta on saatavissa myös kunnan internetosoitteesta <https://heinavesi.fi/kaavoitusjamaankaytto>.

Kunta:	Heinäveden kunta
Postiosoite:	Kermanrannantie 7, 79700 HEINÄVESI
Yhteyshenkilö:	 Tekninen johtaja Mikko Luostarinen, puh. 040 355 6320 sähköposti: etunimi.sukunimi@heinavesi.fi Kunnanjohtaja Maarika Kasonen, puh. 040 550 5811 sähköposti: etunimi.sukunimi@heinavesi.fi
Kaavakonsultti:	Ramboll Finland Oy
Postiosoite:	Puutarhakatu 9, 70300 KUOPIO
Yhteyshenkilö:	 Kaavan projektipäällikkö Pirjo Pellikka, puh. 040 532 2380 sähköposti: etunimi.sukunimi@ramboll.fi Sepänkatu 20, 90100 OULU Kaavasuunnittelija Elina Nissinen, puh. 044 493 7626 sähköposti: etunimi.sukunimi@ramboll.fi
Hankkeesta vastaava:	OX2 Finland Oy
Postiosoite:	Kansakoulukuja 1, 00100 HELSINKI
Yhteyshenkilö:	 Projektipäällikkö Hanna Vaahtera, puh. 050 351 4552 sähköposti: etunimi.sukunimi@ox2.com